

Glo. ordi.

Johelis Ca. I

Nico. de lyra

Uerbū dñi. Piero. **C. I.**
Phatuel p̄pha: pater lohe-
lis p̄phete a. **I. x.** iterptib⁹
bathuel vocabat. **S**z cū ba-
thuel i hebreo n̄shl oīno so-

netimeli⁹ vt lega-
tur phatuel qđ in-
terptatur latitudo

vel ap̄iens deus.

Dom. 7. v. **U**n in marco: Esse
ta qđ ē adaperire.

Et bñ iobel qđ cum

ap̄lo poterat dice-

re: Os n̄m patet

advos. o. c. **C**orre

strum dilatarū est.

Et qui audiebat a

dño: Ap̄ os tuū t

ego. a. l. fili⁹ pha-

tuel dicit. i. dei in

cū p̄tate est aperi-

re os hojs: t dilat-

are ipm hoiem sā

ctum donec veniat

ad p̄fectioēz. **H**ui⁹

g phatuel fili⁹ ē io-

bel. i. incip̄les: vel

est dñs: qđ ē se in-

cipiēt cognoscit p-

hiliatate crescere

debet: vt cuz moy

se audiāt. **Q**ui est

misi me. i. ver⁹ de-

us: ad distinctioēz

coz qđ non sūt ver-

dñ. **A**d hunc ergo

iohel recte factū ē

verbum dñi quod

era i principio ap̄o

deū. **P**oro factū

non fīn se sed fīn

em ad quē fit di-

cīt: **A**nde fac⁹ est

mīhi i salutē: fac⁹

ē ergo verbū. i. lo-

cutuz est verbū ad

p̄phetam. b. **S**e

nes. id est mātū i

domino qui infan-

tū reliquiss̄ spiri-

tuali aure intelligi-

te mysteria que di-

cturus sum t vos

habitatores terre

qui spēm in terrenis ponitis: si non pote-

stis audire spūalia saltez aurib⁹ corporis

p̄cipite litteralē sensum. **F**acit aut̄ p̄phe-

ta exordiū: in quo ex magnitudine dicen-

do: facit auditore attēns: qđ nec ē vete-

ri historia: nec in presenti erate talia dicit

stigisse. **P**ost exordium sequit narratio.

Residuū eruce. **C**Residuū eruce. Aru-

ca x̄mis qđ in olerib⁹ maxime inuenit: bru-

chus vocatur fer⁹ locuste anteq; habeat

alas: deinde cū incip̄t parū volare dicit̄

athelab⁹: cū x̄o pleniter volat dicit̄ locu-

sta: t̄ bruch⁹ mltō grauior qđ locusta vel

athelab⁹: qđ fac̄s in uno loco radic̄t co-

medit fruct⁹. **R**ugigo ē qđ tenere fruges

noxio rōze p̄curiunt: t̄ vertunt tā culm⁹

qđ spīce in ruborē minū coloris vel syno-

pidis. **D**ec si singula veniunt noxia sunt.

Si aut̄ sī oīa venerit oīa penit⁹ auferūt.

Votavit aut̄ historialiter cotingere qđ hec

oīa sīl venerint tpib⁹ achab regis t̄ belie:

qđ sītā famē tribus annis t̄ sex mē-

sib⁹ ut matres cōmemorarent filios su-

os comedisse. **A**lleg. **P**er erucā assyriā

vel chal-

vel quasi arguēs mente: arguit enī eam tā qđ ignarā vt intra se de ignorantia con-
fundat. a. **D**ocibiles instruēdo. b. **H**eniuolos. p̄cādo. c. **A**ttēros. excita-
do. multipliciter exponū verbā ista. d. **H**ic ergo p̄pheta r̄. **H**ic tangis inten-
tio p̄phete qđ est puocare malos ad penitentia. e. **A** magnitudine cladis. **H**oc
refert ad narrationē cū dñ: **R**esiduū eruce comedit locusta t̄ residuū r̄. qđ iſdem
tēporibus r̄. iūrta illam regulā qđ daf in fine illi⁹. p̄logi
sc̄: **N**ō idē est ordo r̄. vbi dicit̄: **I**n qbus autē p̄phētēs
tēpus nō p̄ser in titulo: sub illis eos regib⁹ p̄phetaſſib⁹
qbus t̄ bi q̄ ante eos habēt titulos p̄phetauerunt. **L**ere
a. **C**lara plana sūt. **D**ā aut̄ addit̄ in qbusdā biblīs. **J**obel
c. **D**ē interpt̄ incip̄s aut dñi descēsus: nō est de p̄logo isto
sed postilla qđdam est.
Explīcīt quascūq; expositio isti⁹. p̄logi.

Incip̄t postilla fratrl Nicolai de lyra su-
per Johelem. **C. I.**

Terbum domini. **H**ic in principio johelis. p̄-
phētēs duo sunt p̄mitēda. Primitus est qbus
p̄phetauerit: t̄ dicit hic Piero. in pmo plo-
go sup hūc p̄phēta & p̄phetauit ad tribū
iuda t̄ iherusalē: t̄ nullū oīno fecit de decē
tribub⁹ mentionē. **S**ed ip̄e in ep̄sa ad Paulinū d studio
sacrē scripture seu de oībus diuinē scripture libris dicit
p̄trariū. sic dicens: Jobel filius phatuel describit terraz
duodecim tribū erica: bruch⁹: locusta: rubigine vasta-
te & sumpta: ppter qđ d̄ eius dicto salua sua reverēta pa-
rum videf tenendū in p̄posito. **B**ab. **S**a. x̄o dicit qđ p̄o
pherauit nō solū x̄tra duas tribus sed etiā 3 alias decem
dīcēs: qđ hec sterilitas terre ex dicta corollone fuit in die
bus loīa fili⁹ achab. de quo habet. iiiij. **R**eg. i. qđ ex hī
mes fuit i iudea generalis p̄ septē annos: sicut denūci-
uit heliseus mulier cui⁹ filii luscitauerat. iiiij. **R**eg. viij.
Propter qđ illa multer cū filio suo iust ad p̄grinādū ex-
tra terrā. x̄. tribū. s. in terrā p̄bilistinōw: vt ibidē habe-
tur. **F**rat etiā ip̄a de decē tribib⁹: ppter qđ in suo redi-
tu accessit ad regem isrl̄ petens agros suos sibi testimoniū
in eius absentia tanto tpe fuerat ab alijs occupati v̄ ibi-
dem dicit̄: **E**t sic p̄t qđ illa famē nō solū fuit i terra dua-
rum tribū sed etiā decē: ppter qđ aliqui expōtores ca-
tholici seq̄unt hāc sententiā quā etiā intendo. p̄leg. **S**e
cundū est quo tpe p̄phetauit de qđ dicit Piero. in sc̄o p̄-
logo & p̄phetauit qđdem tpib⁹ qđ oīee. s. tpib⁹ oīee.
ioathan: zachāc & ezechie. **R**egū iuda. t̄ km̄ b̄ dicit̄ p̄phē-
tauit post sterilitate dicram: qđ oīas incep̄t regnare per
plures annos post mortē toram regis isrl̄: vt pat̄ ex. iiij.
Reg. t̄ km̄ b̄ dicit̄ iobel nō p̄phetauit de vastationē ter-
re causata ab erica bruch⁹ r̄. t̄ solū de vastationē p̄ illaz
figurata qđ facta fuit postea q̄ t̄tuor regna v̄ plēnū infra
codē ca. apparet. **B**ab. **S**a. x̄o dicit qđ p̄phetauit tēpore
torā regis israel: ita q̄ sicut heliseus p̄nunciavit famē fu-
turā: ita iste expressit modū vēnēdi. s. p̄ corollone eruce
bruci r̄. **E**t qđ hic modus dicēdī mīhi videf. p̄babilior:
intēdo ei sequit̄: sī sine p̄nūdicio alter⁹. **P**is iḡe p̄missis
ad littērā accēdām: qđ in duas p̄s diuinādī. s. p̄ p̄missis
& tractatuz qđ incep̄t ibi⁹: **R**esiduū. **I**n p̄logo x̄o p̄pheta primo notificat ex noīe.
cum dicit̄: **V**erbum dñi quod factū ē ad iobel: t̄ er generē. cū dicit̄: **S** filiuz
phatuel. t̄ fuit iste p̄pheta sicut t̄ fili⁹: km̄ regulā hebreouz quam posuit i principio
osee. sc̄do audientiū attentio excitat̄. cuz dicit̄: **H** Audite hec senes. primo eos
alloquit eo qđ sunt maioris reverētē & intelligentē: t̄ alios & sequēter cū dicit̄:
Et aurib⁹ p̄cipite oīes r̄. si factū ē istud. s. qđ postea ponit in tractati. **I**n dīc⁹
vestris aut in dieb⁹ pat̄u vestro. q. o. non: qđ ibi accip̄s si. p̄ non. **S**ed p̄ tra hoc
videf qđ dicit̄ **E**xo. x̄. de locustis in ductis sup terrā egypti. **L**e federūt in vñmeris
finib⁹ eorū innumerabiles quales ante illud tēpus non fuerant nec postea fū-
re sunt. **A**d hoc respōdet **B**ab. **S**a. dīcēs: qđ ille locust fūrēt plures & maiores
qđ iste: t̄ q̄ t̄tuor plage hic posita. s. de erica & bruch⁹: locusta t̄ rubigine simili-
tē p̄t fuerūt maiores: t̄ sic intelligentē est dicit̄. p̄phete qđ quattuor tales p̄fētes su-
mili modo sibi succedentes nō fūrēt tpib⁹ p̄fētis. **K** Sup hoc filiis vestris
narrate r̄. qđ hec p̄pheta est memoīter tenenda t̄ per successiones generationū
recolenda: t̄ hoc vidēmus impletū non solū in iudeis sed etiam in christianis.
Residuū. **H**ic incip̄t tractatus in quo p̄pheta primo p̄dicit desolatoria. secun-
do denūciat cōsolatoria. ibi: **N**ō ergo. circa medium secūdū ca. **C**irca primā par-
tem cōsiderādū qđ de istis quattuor plagis erica bruch⁹ locusta t̄ rubigine dicit̄
expōtores nostri cōmiserit qđ non fuit res gesta: quia quartus liber **R**egū erit
cūdū **M**aral. nullā de hoc faciunt mentionē sed est t̄m̄ parabolā: sicut cum dicit̄
Judicū. ix. **R**ixerūt ligna ad rhamnū r̄. quia hoc nūc fuit in rē natura: h̄ p̄
ligna parabolice intelligunt̄ habitatores sīchem: p̄ rhamnū x̄o abimelech. **S**ic
in p̄posito per ista quattuor nomīa hic posita. s. erica r̄. intelligunt̄ parabolice qđ
tuor regna sibi succedentia que iudeam corroferunt t̄ vastauerunt. s. assītorum
chalox

Slo.ordi.

Johelis

Ca. I

Nico.de lyra

Guel chaldei signatur q̄ decem trib⁹ tēpore ezechie: t̄ duas cu⁹ tribu sacerdotali tēpore ioachim nepotis iōsiae captiuauerūt. Per locustā medi⁹ t̄ pse qui subuerso imperio chaldeor⁹ iudeos habuere captiuos. Iz multi p̄mittente cyro ex duab⁹ tribu bus cum cozobabel sunt reuersi. Per bruchū macedones et omnes alexandri successores maxime antiochus cognomento epithetū: q̄ more bruchi sedit in iudea: t̄ omnes reliquias priorū reguz deuorauit: sub q̄ fuerant bella machabeozū. Per rubiginem romani qui penitus omnem iudeam vastauerunt: et subuersis urbibus templum domini succenderunt et omnem populū fame: gladio: t̄ captiuitate abstulerunt. Hiero. Morali⁹. Per hec quattuor signūt quatuor passiones animi. Quis si vltra modū dominante: auferunt salutē anīme. Quae sunt in psenti. Tristitia de p̄senti aduersitate: gaudium de psenti p̄spertitate. Quae xō sunt de futuro. Timor de futuro malo: spes de futuro bono. H̄z vir fort̄ ita debet se habere ut nec psenti vel sperata, p̄spexit in aliis qua mala: p̄putat: nec psenti v̄ futura aduersitate vltra modum turbet. Alter: Ego reor erucā esse incipientēz in animo passionē: que tarda ē: t̄ discurrenre nō p̄t: et p̄tinaci mora ebibit omnem virorem. Quā si nobis nō occidimus crevit et adnuat: et nunc deuorat quicqđ attingit: nūc semela dimittens ad alia pergit: reuertēs ad pristinam sedē bruchus efficiſt: vt non solum folia t̄ corices: sed t̄ medullā de uorat tarditate. Si xō qđ rarū est aliquis vitalis spūs post bruchum remāserit: rubigo omnia vastat: vt stipula et vile senum in nigredine vertat: vt non solum esuit: sed nec sumo vtilia sint. Notat libidinē. Per locustā inanem gloriaz. Per bruchum ingluuiem vēris. Per rubigineū iram. Vulti enim domant libidinem: sed inde erigunt in superbiā. De superbia ruūt in ingluuiem. De nimia cōmestione et ebrietate in iram et furorem. Qui bis peurbationib⁹ obvolumunt lumen sapientie intueri non possunt. a Expergiscimini. Prenotat noxis passionibus cu⁹ illi in fece luxurie t̄ omnibus errorib⁹ facēt: moni facientes vt surgant a vitis et fleribus penitentie dei misericordiā imperit: vel fūm historiam vt liberent̄ a capitulū hostiū. Ebrij qui voluntate vestrā in delectabilib⁹ rebus ponitis t̄ sensum ab omnib⁹ vtilib⁹ auertitis: quia per r̄it subaudis vinūz. i. dulcedo: et delectatio vestra: deo id faciente: vt qui non cognoverūt deum in p̄sporis: cogant cogoscere in aduersis: et qui diuitiis abusi sunt per penitūtē cogant redire ad virtutes. Genes debent intelligere de spirituali ebrietate que homines ducit ad mortem: habitatores terre auribus peccant d̄ vino in quo est luxuria qui in ebrietate sopitus est evigilet et plorat se ebrium fuisse: vt fletus ei⁹ in risum vertatur: et gaudeat se ebrietatis materiam non habere que eum per abundantiam ebrium fecerat et velenum. b H̄ns enī. Ostendit p̄ qđ perierit vinūz et exultatio. i. per gentē locustarū: t̄ putat iudei tpe huius p̄pheta locustas histrialiter oīa vastasse. Per locustarū metaphorā designat hostiū aduentū. i. assyrioz̄ t̄ chaldeor⁹ et medoy: et psarū et tandem romanoy. At nō dū q̄ sic sub locustarū figura narrat feritas hostiū: vt ipsas locustas hostibus cōparet: t̄ cū locustas legeris hostes cogites: et cū hostes cogitaueris: redeas ad locustas. Allego. Ascēdet gens p̄ncipū mundi bñl: et tenebræ sūg terrā del. i. humana aīaz: q̄ oīs aīa hōis terra del. ē. Ande sicut aīa patris: ita aīa filii mea ē: hōl gentis dētes sunt vt dentes leonis: q̄ aduersari⁹ vester diabolus circum. q. q. Catulus leonis antichrist⁹: vt quersum dogma sebz̄ hec gens ascēderit sup nos: statim in desertū ponit vineaz. i. corde q̄ debet exire vinū qđ letificat: t̄ fucus nostras decorticate habeam⁹ dulcedinē spūsancti: ne sanctus vir sub fucina vel vinea requiescat: dū aduersarioū impet⁹ timeat nec sufficit h̄ genī nisi scrutet: t̄ q̄cuid vitale fuerit interficiat: vt omni virore p̄supto: albi t̄ mortui remaneat ramusculi: t̄ cō/

Gpleatur

chaldeorum: grecor⁹ et romanorū: regnum xō psarū et me/ dorū sic non legit in eam vastasse: imo plures reges fuerūt iudeis beniuoli vt cyrus: darius: zara: rex et aliū. Ra. Ha. xō ecōtrario dicit q̄ est tm̄ res gesta ita q̄ terrenascentia iudee sic fuerūt quater successive vastata: et ex hoc secuta est fa mes quam p̄dixerat heliseus durans septē annis. et ex hoc videf q̄ iste q̄t, tuor pestes non fuerunt in eodē anno sed in diuersis: aliter non videf q̄ fa mes tam diu duraret. p̄ sterilitate vni us anni. Qd aut̄ postea subdit: H̄ns enī ascendit sup terrā tē, quasi expo nēs parabolā, p̄positam de eruca brucho tē, dicit q̄ eruca t̄ bruch⁹ t̄ locusta hic metaphorice dicitū gens fort̄: eo q̄ destruxerāt terram ad modū exercitus transiuntis: et sic exponit illa que sequuntur cōsimiliter de gentib⁹ et populis terraz vastaturis: sed vtrūq̄ dictum videt̄ deficere. Primum quia fit hic ita expressa mentio de istis cor rostonibus terrenascētū p̄ erucā bruch⁹ tē, et de fame inde sequente: q̄ nullo modo videf esse tm̄ parabolā: nec valet argumentū inducitum. quia iiii. Reg. heliseus p̄nūciavit hanc ste ritilitatem: iz non exprimat causā quaz exprimit iobel. p̄pheta: sicut oīa rege thurificante factus fuit terremotus magnus in hierusalē: cuius mentionē non facit. iiii. Reg. iz solum de plaga lepre inficta oīle: sed terremot⁹ exprimitur. Amos. i. et Iacob. xiii. Similitē scđm dicitū: quia ita fit expressa mētio de gentibus terrā inuulneris q̄ nullo modo videtur per hoc propheta significare parabolice corrosionē terre per erucam et bruchum tē, quia iz homines parabolice nominib⁹ animaliū de

signentur sicut vir constans dicitur leo: rapax: lupus t̄ huius modi: tñ non sic inuenit econuerso in scriptura. i. bruta noīb⁹ homī vel gentiū designant: ppter qđ saluo meliori iudicio videntur mibi q̄ cum dicit hic: Residuū eruce tē. ibi est simul parabolā t̄ res gesta: sicut Ivere. xxvij. dicit q̄ portauit catenas lignreas in collo suo et sic fecit fin rei veritatem et rem gestā: p̄ hoc tñ designatur incatenatio populi in captiuitatē ducēt: sicut fuit postea impletuz tempore sedechie. Sic in p̄posito fin rem gestā fuerunt q̄tuor de destructiones terrenascentiū p̄ erucā bruch⁹ tē, et p̄ hoc significabāt vastatiōes maiores furere p̄ quattuor regna p̄dicta. Igitur fin hāc sentētiā residuū huius ca. diuidit in duas ptes. q̄ primo p̄pheta p̄dictit vastationē. scđo inducit ad lamentationē. ibi: Plage. Prima in duas. q̄ primo ponitur figura. scđo res figurata. ibi: H̄ns enī. Figura enī fuit qđrplex corrosio terrenascentiū: vt dictuz est: que fuit res in se t̄ figura futuri: et qđtū ad hoc dicit: Bellum eruce. Ast autē eruce. p̄prie vermis nascens in oloribus. a Comedit locusta et residuū tē. Differunt autē locusta t̄ bruchus sicut pfectum et imperfectum in eadem specie. Fetus enim locuste ante qđ habeat alas vocat bruchus: iz qñ ē alatus tūc dicit locusta. b Et residuū bruchi comedit rubigo. Et aut̄ rubigo v̄tū segetum quādo vento vrente p̄cuse non faciunt granum t̄ si faciunt est vanum. c Expergiscimini ebrij. i. aduertite et considerate inimicis vobis malū. d Alete. q̄ de faciet vobis vinum in quo delectabānti: et vinearum corosio. e H̄ns enim. Ilic cōsequenter ponitur res figurata sc̄i vastatio iudee per quattuor regna supradicta. cu⁹ dicitur: H̄ns enim ascēdet. i. ascēdet: et loquitur de futuro per modū presentis. ppter certitudinem prophetie. f Super terrā meam. i. sup in eam que specialiter dies terra dominis: eo q̄ ibi vigebat cultus eius. g Fortis et innumerabilis. talis enī fuit gens assyrioz̄: chaldeor⁹: grecor⁹: t̄ romanorū: vt p̄t ex gestis eoz. h Pentes el̄ tē. in hoc designat crudelitas eoz. i Posuit vineā meā in desertū. isti enī exercitus in iudea vineas excederūt et arbores fructiferas et eas. p̄ parte do lauerūt ad factētū machinātā et alia exercitib⁹ necessaria. Gēl aliter p̄t dici q̄ hic accipit̄ vinea dñi. p̄ polo isrl̄: fin illis. Esa. v. Vineā enī dñi exercitū domus isrl̄ est: quaz domū isti exercitus spoliauerūt bonis et afflixerunt in personis.

ee 2 Plage

Allego.

Pet. s.b

Glo.ordi.

Luc.23. pleatur in nobis illud: Si in viridi ligno hoc faciunt: in arido quid fieri? a Plange q̄si virgo. Sicut innocula sponsa amittens sponsum flore pubescere inuentus accigit se sacro et plorat: ita horat p̄pheta israelitas ut similiter plorent de amissione sponsi omnipotentis quē amiserunt ex quo idola in egypto coluerūt: fuit hec plebs virgo in patriarchis et p̄phetis: virginitate mentis: et cognitio et cultu veri dei. Sed post idola adultera facta est. Sed etiam hanc meretrice in oīe spōsus iste dicit vxorem: quam sc̄z de gentiū locib⁹ educit. Potest hoc d̄ qualibet anima dici: si a p̄ma erate crediderit deo: haber spōsum virginalē deum. Si de iudeis vel pagani vel heretic⁹ aliquis ad lucem fidei revertitur: haber quidem sponsum sed non virginalem. b Periū sacrificiū. Et un ad historiam vastatis agris et vineis: pergentes q̄ in quatuor animalib⁹ signantur: celsant sacrificium quod de solidiorib⁹ est reb⁹ vt hordeo tritic⁹ et carne: et libato que d̄ liquorib⁹ vt vino et oleo: quibus ablatis luxerūt sacerdotes: quia non offererant ea: de quorū decimis viuebat. Hiero. Possunt videri hec omnia contigisse in populo indeoꝝ et peccato passionis christi: quādo hierusalē fame et gladio vastata ē a romanis et omne gaudiū et omnia legalia defecerūt. Quotidie etiam dum ecclesia christi doctrina instituta a sponso peccāto fuerit separata: perit ibi sacrificiū spūs cōtributati et vinum qđ letificat cor hominis: et abūdāte iniquitate doler doctores ecclesie virtutes deficeret et vitta increceret: qđ deficit triticum fidei: et vīnū spūalis intelligentie et oleum misericordie et hordeū sumpliratis vel obseruatōe litteralis. Que vastantur p̄ quatuor p̄dicta: libidinē: inanem gloriam: ventris ingluuiē fructuandam. Unde plangit vniuersalē ecclesia ut cōsolationē a deo accipiat. Dia vel in fructuosa fuerunt vel si fructuosa vastante locusta sunt cōsumpta: et ideo hec omnia ut gaudiū auferretur a filiis hominū. c Alulauerūt. Quia dñi p̄ manibus tenerent fruges mēssōnis et vīnde mēle venerūt inimicē gentes et tulerūt oīa vnde deberēt vīlere: et ip̄oſ fame et gladio perdiderunt. Dēfissis ecclesiē: virtutes: premium opera. d Malogranatū. Malogranatum cui⁹ cortici cōparantur in canticis geneſiſe: et est arbor medicinalis cuius pom̄a rubea: et ad edendū amara. Unde et malogranatū: eo q̄ multa grana fructus ei⁹ beat. e Omnia ligna. Omnia sustinēt sanguinib⁹ ppter quē et facta sunt. f Accingite sancti sacerdotes q̄ comedunt pasca dñi: accingāt baltheo castitati. vnde: Sint lūbi vestri p̄cincti et lucente ardētes in manib⁹ vestris: peccatores q̄s remordet conscientia: clictio: vt plāgāt sua et populi delicta. Idius monent sacerdotes ad planctū: vt sicut ip̄is peccantib⁹ peccauit populū: ita peniteat ip̄is penitētib⁹. g Cōgregate senes. Rectus ordo: primū sapientes: postea terrenis adhērētes: vnde. s. Audite b̄ senes et aurib⁹ p̄cipite. o. h. t. Non multo post. r. r. et duaruz tribūnū venit captiuitas: p̄ assyrios: et p̄ chaldeos. Que ideo p̄dicit̄ vētura ne cū venierit p̄tēt̄ casu: vel seūcia hostiū: s̄ ira et cōminatiōe dei: vel certe ut populo agente p̄nīaz nō veniat q̄ ventura erat. Possunt hec oīa referri ad diē iudicij de q̄ retributiōe oīe Ela.13. b p̄b̄e scribūt. In Elaias: Ecce dies dñi inſanabilis venit in q̄ eterna dānatō. h Nū qđ nō. Ulinēta: frumentū: spūs: hordeū: lītere: q̄ peccatoe partib⁹ p̄ q̄litate peccatorū famē sermonis dei: et ita p̄sequenter perit leticia: vt q̄ debuisset ab aplo audire: Gaudete in dño

Johelis La. I

a bona eoz diripiēdo: quodā capiuando quodam interficiendo. spoliāuit eā et piecit: albi facti sūt a sō plebs israelitica. b s̄ plangit. a rami eius. Plange q̄si virgō accin̄ a s̄ cīlio. b s̄ qui in abraā ilāac et iacob desponsauit sibi virginē nulla idolatria violatam. cta saccō supēvirū pubertati sue. a s̄ q̄ multiciplicata iniquitate refrigescere charitas. b s̄ de simila. c s̄ de vīno. d s̄ ecclēsia. b Periū sacrificiū et libatio de dō. a s̄ precipe q̄ decime non offerebantur. d mo domini: et luxerūt sacerdotes et qui sūt. s̄ altaris. a s̄ q̄. s̄ vastata ē terra iudeorū in adūtu hostiū. ministri dñi. Depopulata ē regio. a s̄ habitatores humi. Luxit hūm: quoniam deuastatū ē a s̄ sublatū ab illis. b s̄ de quo dī: Calix inediās q̄ plorari est. c s̄ defecit. triticū. Cōfusum est vinū clān, a s̄ de quo dīcī: Oleū de capite tuo nō deficiat. b s̄ deficiē fructū virtutū. c s̄ predicatorēs. gutt̄ oleū: p̄fisi sūt agricōle: vīlula, k uerūt vīnitores sup frumentō vīno a s̄ quo sustentantur infirmi. b s̄ omnia que humus solet gignere. et hord̄o: quia periū mēssis agri. a s̄ q̄ debuit facere vīas fecit. la. b s̄ calcara mulitidine hostiū. c s̄ marcida facta est. s̄ sub qua nāchanael anteq̄ crederet. Vīnēa cōfusa ē: et fīcīs elāguit. a s̄ Just⁹ vt palma floreb̄. b s̄ Sicur malū icter. d Malogranatū et pālmā: et mālūz: ligna. a s̄ tam fructifera et fructuosa. et dīa ligna agri aruerunt: q̄ con fulsum ē gaudiū à filiis hominū. a s̄ ergo. s̄ subaudis saccō penitentie. b s̄ non sīco sed puro cōrde. e Accingite vos et plāngite sacerdotes: vīlulate ministri altari. In a s̄ in ecclēsiam p̄ niām vnde existis p̄ culpā. b s̄ diuitias qđ offendit̄ vice: auferitare copiāte ut iram dei possitis mitigare: et hoc ideo p̄cipio grēdimini cubātē in saccō ministri qm̄ incerūt. a s̄ nū penitētis peribitis. dei mei: quoniam interīt de domo m̄t a s̄ q̄ aliter non sufficit accipe habēti penitētē nī si ieiunū alijs bonis operib⁹ exerceat et nī abs deī vīi sacrificiū et libatio. Sancti sticē ab oīb⁹ illicitis. s̄ synodus. s̄ ficate ieiunī vocate cetū: p̄grega a s̄ q̄ morti vicini et scīa et mātūrī magis suscipiunt timore et cultū dei. b s̄ subaudis cogregare. te senēs omnes habitatores terre a s̄ q̄ ecclēsia. b s̄ oīs simul. s̄ ore cōrde et oīe. in dōmūz dei vestri: et clamate ad p̄t a s̄ ter q̄ trinitatē offendāt. b s̄ retributōnī. dñi: A. a. a. dīlē: q̄ prope est dies q̄ a quo omnia dispensantur. dominī: et quasi vastitas a pōtēte a s̄ sperata alimēta quasi et manib⁹ auferunt in p̄fētēta vestra in q̄bus vīlere debuissent. b veniet. Hūnqđ nō corā oīlīs vīs a s̄ insuper qđ grauius est. b s̄ perī. alimēta perierūt: de dōmo dei vē a s̄ q̄ iā nō ibi offert̄ sacrificiū. s̄ ablatis alimēt̄ et leticia illi q̄z deī vīlere ē deficiēt̄ i sua luxuria et idolatria et ingluuiē vīrū et ibi vīt̄ finiūt̄. stri leticiāt exultatio. Lōpūtruet a s̄ q̄ deest tritic⁹ qđ reponebas. iūmēta i stercore suo: dēmolita sūt a s̄ dissipate

a Plāge. Hic p̄nter p̄pheta inducit populu ad lamentatioē, et p̄mo p̄ vastatioē pīma, sedo p̄ scđa. in principio ca. fequēt̄. Prima in duas, quis p̄mo inducit ad fletū populu generalit̄. sedo sacerdotes spe cialit̄. ibi: Accingite vos. Circa primū dicit: Plāge q̄si virgo tē. Virgo enī depōlata smoriat̄ etiū spōlus aīḡ frātur eius amplixb⁹ haber marteria magni luctus: id ponit hic p̄ exemplo ad designādū magnitudinē luctus imīnēt̄. Iō libidis: b Periū sacrificiū. de aīalib⁹ et terrenascētib⁹ aridis: b̄ enī de terrena scētib⁹ aridis p̄prie dicere fieri oblationē: th̄ hic vocat sacrificiū large loquendo. c Ellabatio. d liqūt̄ et vīno et oleo. d De do. dñi. q̄ p̄ corosō nem terranascētū non habebat vnde talia possint fieri. e Luxerūt sacerdotes, p̄p̄ defectum diuīl cultus et ieiunū sui vīctus q̄ erat de decimis et oblationib⁹. f Depopulata est regio. carens habitatorib⁹. g Luxit hūm: p̄ata fructib⁹: sicut ecōtrario dicere metaphorice q̄ plena ē fructibus. h Am deuata tum est triticū tē. per quattuor plagas supradictas. i Cōfusi sūt agricultōle, frustis p̄spēti laboris. k Alulauerūt vīnitores. sicut ecōtrario solē cantare in abundātia vindemie. et ephoc patet littēra sequēs. l Accingite vos. Hic cōseq̄enter inducit sacerdotes specialiter ad lamentū dicens: Accingite vos. l. ciliicīs in signūm humiliationis coram deo. et subditur cantū. m Quoniam interīt de domo dei et exponat̄ vī supra. n Sanctificate ieiunū: id est disponite vos ad deute abstinentiam. o Vocate cētū tē. ve ex p̄cibus multorum impetrerūt diuīa clementia. ideo subditur: p̄t clamare ad dominū a a. In hebreo est vna dictio et sonat sic abā, et est interītō dolentis. q Quia p̄pē est dies dñi. dies sūt vindictē inferēt̄ et ideo monebat. pp̄ha ad dñm clamare et saltem temperare rigor sue iusticie. r At quā si vastitas a potente vīlere. s̄ a deo cul⁹ vindicatio impedit̄ ri non pōt nisi per suā clementiam. s Hūndē tē. alimēta perierunt. i. cito perirent. t De domo dei vestri leticia et exultatio. quia leuitē nō cātabant cantica leticie sed magis lamentationis pro miseria terre. v Comptūtruerūt in stercore suo. quia p̄pter sterilitatē terre non habebant stramenta ad sufficiēdū eis. x Demolita sūt borea. i. p̄tēta in boreis. dissipate

Additio

Pto. 30. d sup terrā meā. **S**icr ppls forz t bmoi bñ pot intelligi d locusta q ascēdit ordinate sic actes i bello. vñ Drouer, vbi supra. **L**ocusta regē nob̄ habet; s̄ egredit p turmas. **F**acit etiā p ista ex expositiōe scda qz i mltis locis loquēdo. apba d̄ ista ḡte plo vel exercitu adiūgit b̄ aduerbiū s̄lititudinē. s. q̄s ut cum d̄z Quasi aspect⁹ eoz aspect⁹ eoꝝ: t q̄l eōtes sic currūt. **M**anife stū ē aut q̄ i exercitib⁹ chaldeoz; assyrioz; t bmoi veri eq̄ erāt et veri eōtes; t sic n̄ debebat noiari p s̄lititudinē s̄ p essentiā t realitatē. **S**icr qd̄ dīc velut ppls forz pparat⁹ ad plūm: t q̄l fortes currēt; t q̄l bellatores ascēdēt murū t mlta s̄lia q̄ hic ponū magis. prie dicerēt sine s̄lititudine: possit enī dicere d̄ ppls chaldeoz grecoz t bmoi tpe sui dñi q̄ erat ppls fortes pparat⁹ ad plūm t q̄ erāt viri bellatores t bmoi. **C**on scda ex positio videt plantor̄ cōtū ad sensu lñalē. **S**i at q̄rat sensus fi guratiu⁹ qd̄ tñ n̄ ē p̄tis speculatiōis: p̄ eruca nota⁹ libido: p̄ locustam inants gloria: p̄ bruchum inglunes vētris: t p̄ ru biginē ira, put habeat in glosa vbi multa alia figurativa circa hoc traduntur.

Replīca In p̄ma caplo iobelis postil. in q̄rēs quibus iobel prophetauerit ostendit beatum Hiero, varie loq̄ in plogo huīus

¶. Ordinatio.

A **C**unite tuba in sion. **Ca. II** **A**or dei ad ap̄bz t ad alios q̄ legē obseruabat; et iterū p̄ metaphora locustaz describit⁹ impēt⁹ chaldeoz. **b** **Q**uia p̄p̄ ē dies. In q̄ auferetur lumen leticie a iudeis per chaldeos; q̄ oia erant plena penitus et cruciatib⁹: vel dānatis etiā i inferno caligo tenebraz reseruaf. **c** **Q**uasi mane. **S**ic aurora surges. pm̄ occupat mōtes; sic iudicis ab excellis t pōtētib⁹ icipier: vt potētēs potenter tormenta patiāt̄: vel ad lñam sic mane cito tenebras fugat: t mōtes auroza colustrat; ita babyloniorz sup terrā v̄az fundet exercit⁹. **d** **P**opulus. chaldeorū ne putet turbā ualidā vel popul⁹ angeloz vt reddā vñcūtis iuxta opa sua. **e** **S**ilis. Nō fuerit assyri fortiores romantiſ: nec nabuch. fortior aleſandro maxio rege. **S**ic ḡ intelligēdū ē: nō fuit gens silis assyri⁹: nec rex silis nabuch. regi a principio. t. ex q̄ reges eē incepérūt ne erit v̄loz iānos generatiōis. i. v̄loz ad aleſandru d̄ p̄mis regnauit sup totā greciā: t gene ratiōis. i. v̄loz ad tps romanorum. **f** **V**n faciem t̄c. Describit aduētu na buch. q̄cqd̄ attigerit q̄l vox flāma sumer: q̄t cūq̄ ḡs rumore el̄ au diebat: p̄ timore dissoluebat t̄ sup eaz trās̄s̄t̄: sic ignis oia deuozabat nihil integrū relinq̄s. **g** **Q**uasi hor⁹. **S**ic padus replet om̄i amēnitate sic tra iudeoz plena erat oib⁹ boni⁹ aīq̄ ille vastass̄t̄: bille in desertū rediget. **h** Subdit: Neq̄ ē q̄ ef. e. **b** **N**eꝝ ē. **i** **N**oluit fugere ab eo sedechias t̄ p̄cipes ei⁹: s̄ dēphēst̄ sūt ab exercitu el̄: t̄ p̄cipib⁹ el̄ occulis: sedechias orbar⁹: t̄ i cauea q̄l leo duc⁹ i babylone. **j** **Q**uasi eōtes. Nō babyloniorū eq̄tib⁹ cōpank: s̄ locuste p̄ translatiōez eōtes hostiū dicūt̄ huc illucōz discurrere. **k** **S**ic sonit⁹. Ita subaudis sonit⁹ et terror voc⁹ eoz cūcta populabif: t̄ sic cūcta vastabut sic flāma stipula. **l** **S**ic sonit⁹ q̄drigarū: sic erit sonit⁹ locustarū. **m** Capita mōntium exiliēt: sic oia excellit̄ descendit̄. **n** **N**on locuste a deo mittit⁹: intētū magnū sonit⁹ faciūt̄ ut a sexto miliario audiri possit sonit⁹ eoz sic tradūt̄ illi in q̄x fines cōsueverūt venire. **l** **A**facie el̄ t̄c. i. a p̄sen tia exercit⁹ locustaz cruciabant̄. p. et **o** **omnis**

Zohelis

La. II Replica

prophetie: et ad Paulinum de omnibus sacre scripture libris per cōsequens eius dicta declinat. **S**ed Burgen. salvans beatum Hiero, a contradictione t̄ bene dicit q̄dam que nō vidēt̄ vera: dicit namq̄ p̄ de regno decē tribuum nulla sit specialis mentio in tota p̄phetia iobelis cuius salitas videt̄ pot. **N**a scut̄ regnū decē tribū designat p̄ ephraim t̄ samaria: ita etiā in libris Regl. iij. et. iij. t̄ Paral. iij. decē trib⁹ significat̄ per regnū isrl̄: q̄ post receſſū decē tribū a regno roboā: semper regnū isrl̄ in scriptura ē distinctū. **S**tra regnū iuda. **N**ic aut̄ tercio caplo iobel distinguit̄ loquit̄ de v̄roq̄ dices: **C**ū queritur captiuitatē iuda t̄ isrl̄ et infra: **D**ocet deus hereditatē suaz israel. Et caplo vñlmo iobel distinguat̄ inter illa duo regna dicens: **H**is de sion rugiet̄ et de hierusalē dabit vocē suā: t̄ dñs spes populi t̄ fortitudo isrl̄ t̄c. p̄t̄ iḡt̄ q̄ p̄ falso n̄it̄ defendere beatū Hiero, qui non indiget̄ sua defensio: q̄ postil. beatū Hiero, non improbat̄ s̄ declinat̄ et nō imoꝝ nec curat̄ ppter rationes quas ponit de vñdūa in israel t̄c. p̄t̄ que vide in postil. **N**ec pōderanda est replicatio Burg⁹. **Z**tra postil, quia dicit de metaphoris quib⁹ homiles significant̄ per bestias t̄ cōquerit̄ tales enī transumptiones ad disputacionem non p̄tinent.

¶. Nico. de lyra

Cunite tu. **D**ic s̄r̄ in **La. II** **d**ucit apba ad lamētū p̄vata tiōe terre s̄leda p̄ q̄ttuo regna supra dicens: **C**unite filii, si cāticū leticie t̄ tristicie. **i** dicit: **C**unite t̄c. **b** **C**ōturbēt̄ oēs ha. fr. i. toti⁹ iudee. **c** **Q**uia venit t̄c. i. t̄c. t̄c. sue v̄ltonis. **d** **Q**uia p̄p̄ ē t̄c. i. t̄c. multaz miseriaz t̄ calamitati: q̄d̄ potissimum habet locū i p̄ma destruciōe p̄ chaldeos: t̄ scda p̄ romanos: t̄ t̄c. ap̄hana tione p̄ grecos q̄n antioch⁹ abominant̄ idoli poluit i t̄p̄l̄ dei. **e** **D**ach. i. **e** **Q**uasi mane expansū. mane ē p̄nci piū diei q̄ cū icipit lucescere sup terrā statim expādit̄ sup totā iā ab orītē i occidētē: t̄ b̄ notat̄ exercitū multitudine: q̄ de q̄ttuo regnis supradic̄t̄ venerūt̄ i iudeā. **f** **S**ilis ei nō fuit t̄c. q̄libet enim in aliq̄ p̄dīcīt̄ exercitū alios: vt pote ppls allyrioz icipit̄ a te: chaldeoz i ferocitate: grecoz in doloritate: pl̄ eni nocuit b̄ regnū indeis dolostate q̄p̄t̄ate: vt patz. i. t̄c. **g** **D**ach. Romanorū xō in potestate: ppter quod illud regnum vocatur ser reum. **h** **A**n. i. quia scut̄ ferrū domat̄ omnia: ita regnū romanox domauit alia regna. **g** **U**nte facit el̄ ignis vorans. quia in primo ingressu indee coburebant villas non clausas fugētibus inde habitatorib⁹. **b** **E**p̄t̄ eum exurens flāma. quis habitac̄t̄a cōburebant ciuitates munitas et fortificata: et maxime popul⁹ chaldeorū et romanorū qui cōbūsterunt hierusalem t̄ templū. **i** **Q**uasi hor⁹ volat̄ terra coam eo. i. erat pulchra et plena fructibus bonis ante adueniūt̄ cūmūlibet exercitus. **k** **A**p̄t̄ eū soliendo deserit̄. quia in recessu suo dimittēbant terram vastaram. **l** **N**eꝝ est qui effugiat eum: id ē pau ci poterunt effugere ppter p̄sequēt̄ velocitatem. Ideo sequit̄. **m** **Q**ua si aspectus equoz. velociter currēt̄. **n** **E**t quasi eōtes sic current̄. sic p̄dites. **o** **S**icut sonitus quadriga rum t̄c. in hoc etiam nota multitudi aduersarioz ex magno sonitu qui causabatur ex fragore armoz t̄ iesu turbarum. **p** **A**et populus foris et p̄paratus ad plūm. i. inuit̄ omni ge nere armozum. **q** **A**facie el̄ crucia būm̄ populi, ex solo aspectu. **o** **omnes**

Blo.ordi.

Solis vultus subaudis indeoꝝ rediget in situ dinem olle q̄ igni apposita nigrine t fuligine circuata. a **S**unt fortis. **C**ū chaldei venient ad portas hieros: vnuſq; via q̄ pñm veniret ad murum ingreditur: facies subi aditum in muro. b **N**ō declinabit. Locuste implentes opꝝ a deo sibi iniūctum ordinate volabūt: nec declinabūt i alterā pñc: nē alia videat imprimere alia. c **S**z t p fe. **V**etaphorā exequi locustarū qbꝝ nibil iniūci: dñi q̄ q̄ locuste p flagello a deo mitunt: nō solū super domos et muros discurrūt: s̄ etiā p interiora domorum huc illucq; volat. **F**enestre quinq; sensus. **P**er q̄s mors irruit: p̄ basi gredi cupiunt hostes et capie urbē bo ne conscient. d **I**ntrabunt q̄si. **S**i cur fur intrans p fenestrā solet occul tur rapere: sic illi clausis ianuis non ti more sed precipitata audacia: per fenes trastudite diripiendi intrant. e **A**facie eiꝝ t. **N**ā nūtu dei locuste de loco ad locuz trāseunt sua multitudine solēt radios solis a terra excludere et eam q̄si nubes obumbrare. **P**er similitudinem quarū dicit cū vene rent assyrii: tantus paucorū inuadet in deos in afflictione positos: vt nō solū terra: h̄ etiā celū et oīa elemēta videantur eis eē cōmota. **U**lter. **P**ossunt p solē reges intelligi: ioachim pater: et ioachim filius: t maxime sedechias. **P**er lunaz regina: p stellas pñcipites iudeoꝝ qbꝝ eūz cuperent ab hostibꝝ: oīa verba sit in tenebris. f **S**ol et luna t. **T**āta miseroꝝ supplicia vide non poterūt: sed merebuntur: et pclaro lumine horredis operient tenebris. **O**mnia ista a loco vbi scriptū est: canite tuba in sion: possunt referri ad diem iudicij q̄ erit terribilis eūz dānabunt omnes impīi. **C**ū mouebuntur celī t terra: t sol t luna stelle obtenebuntur. **S**icut dicit dñs: **C**elum et terra transibunt: t virtutes celoz mouebuntur. g **E**t dñs. **A**t hoc nō facient locuste vel chaldei sua virutes sed dei voluntate qui in aduentu hostiū incutiet terrorē nimū in deis. h **P**agnus enī. **A** principio huius ppteris vñq; ad hunc locum quo dñs: **M**agni dies dñs: t ter. val. cōmītatio est et descriptio eoz: que deus populo peccatori illatrus sit: ab h̄ aut̄ loco vñq; ait: **Q**uare dicunt in populis vbi est deus eorū. **L**oboratio est ad penitētiā. i **E**t quis sustinet. **Q**uasi aut nullus aut rarū diem iudicij poterit sustinere qui nō in se prebeat materialē sc̄iendī. k **N**ūne ergo dicit. **P**redicta captiuitate p similitudinez locustarū inuitat iudeos ad penitētiā vt p̄ dicta mala possint evitare. q. d. ideo hec omnia cōmītatio sum vobis: vt per terrorē supplicij adducat vos ad penitentiaz peccati. l **M**alicia. i. afflīctiō p̄ penitētiū. iuxta illud: **S**ufficit diei malicia sua. et si est malicia in ciuitate quā dñs nō fecerit: q̄ dñs dixerat misericors deus t patiens: ne magnitudo clemētiae negligētes faceret ad penitētiā agēdam. subdit. p̄pha: **Q**uis seit: q̄i horoz vos ad pñiaꝝ predico dei clemētiā: h̄ tñ q̄. p̄fundū sapie et sc̄e dei penetrare no possum: tēpero **G**entitē

Zohelis Ca. II

Cruciabunt populi: omnes vul tus redigetur in ollā. i. iii. **s** p̄ timore. a **t** us redigetur in ollā. **S**icut b **s** ubaudis viri. b **S**locuste p̄ tā iudeoꝝ. fortēs currēt q̄si viri bellatores c **s** nō q̄ porras irabūt. b **S** hieros. c **s** oēs munitionē nec altitudo muroꝝ eas renēbit. ascēdēt mūrū. **C**liri i ūhs suis gradietur: t nō declinabit a se a **s** credita sibi p̄ petros supplitia ḡsequet. **U**nūsq; fratrem a **s** ppnum expletos officiū. suū nō coartabit: singūli in cal a **s** ne sit mora clausis ianuis. e **l**e suo ambulabunt. **S**ed t p fe a **s** i. non infirmabūt. **f**nestras cadent: t nō demolien a **s** in munimētis vestris. tur. **U**rbē ingredientur: in mūro current. **D**omos p̄scendent a **s** ut sagittarii in obscurō recos corde. d **p**er fenes intrabūt q̄si fur. a **s** a presēntia exercitus locustarū. b **s** hyperbolice. c **S**elū t terra transibūt verba aut̄ mea non transibuntur. e **A**facie eiꝝ t. **F**aciēt cōtrēmuit terra: mo fti sunt celi t **S**ol t luna obtenebuntur. a **s** quia etiam qui sancti sunt p̄sentiā dei abs. q̄ formidine non videbuntur. brati sūt: t stelle retraxerūt splē s dabitur. s dorem suū. **E**t dominus dedit i a **s** in minimis quoq; animātibus magna dei virtus ostenditur. b **s** id est demonum qui sunt castra dei q̄ etiā ei nolentes militare. vōcēm suā ante faciem exērcit sui: quia multa sunt nimis casta stra eius: quia fortia et fācīētia s vindicē. b verbū eiꝝ t **A**gnis enī dies do a **s** etiam bonis. **s** q̄s iudeoꝝ poruit euaderē de necessitate captiuitatis et mortis. i mini: et terribilis valde. **E**t q̄s p k sustinebit eū? **H**unc ergo dicit dominus t **Q**uertimini ad me a **s** non solum in labiis sed toto intellectu t voluntate t operatione. b **s** ve in futuro sauremini. i nō corde vestro: i īciunio t a **s** ve ridearis. b **s** ve cōsolemini. c **s** aperte corda verba per cōfessiones fidei q̄ quasi verba plena sunt peccatis et nisi sc̄issū fuerint: sponte rumpentur. flētu et i plānctu: t scindētē cor a **s** sic mos erat iudeis facere tempore tristitia vel aduersitatis. da vestra et nō vestimenta v̄fa. v̄ sic. a **s** q̄ē fecerūt peccata alienū. **E**t quertimini ad dñm deū ve a **s** t ne despereris si peccata magna q̄ maior est misericordia: et non vule morte peccatoris sed penitentiam. strum t q̄lia benignus t miseri a **s** non statim punie sed exēpetat. cors est: patiēs et multe miseri a **s** p̄ficiens misericordiam post penitentiam de maliciis. l cordiq; et p̄stabilis sup malicia c

Nico.delyra

Omnis vultus redigent in ollā. i. iii. olle nigredinē ex anxietate et ex fumo p̄cedente ex igne accenso ab eis per omnia loca in deo. b **S**icut fortis currēt. nō im pediti armōū p̄dere. c **Q**uasi viri bellatores. i. exercitati in arte bellandi. d **A**scēdēt mūrū. i. ad ciuitates occupādū. e **V**iri in vijs suis gradiēt t. i. ita ordinatē incedent q̄ non nimis separabuntur ab invicē: nec nimis cōiungentur: dicit enim Aegetius libro de re militari q̄ ista est optima dispositio bellantiū: ita q̄ p nimia separationem aduersarii nō ingreditant aciem: et per nimiam cōiunctionē vñus non impediat alium ad inuadendū aduersarios. f **S**ed t p fenestras cadet t non demoliēt. i. si contingat eos p fenestras domoꝝ intra cadere: nō ledēt inde. **I**n hebreo tamen habet: In armis stabit et utile nō q̄rent. i. nō q̄ret diuītias pñcū paliter: sed iterificere homines. et hec vide curveroz littera: quia de fenes trastur: g **P**er fenes intrabunt quasi fur. i. ita latēter q̄ existēt ita sibi de defensione non poterūt puidere. h **A**facie eius contremuit terra. i. homines in terra habitantes. i. Morti sunt celi. i. angeli qui sunt ciues celestes: angelii enim ad custodias diversarū gentiū deputati pugnat̄ ad inimicū p gentibus sue custodie cōmissis: ut haber **D**an. x. quā pugna expōnt **D**iony. etiā s̄ bonis angelis t̄n̄t̄ hec pugna est inter eos sine discordia: ut ibidē plenū fuit dictum: et hec pugna vocāt̄ hic mortis celoz. k **S**ol et luna obtenebrat sūt. locutio est metaphorica p quam intelligit hominē tribulatio magna: eo modo loquendi quo dicit etiam vulgariter tēpus nubilum tenebrosum: vnde dicit poeta: **C**ū fuit felix multis numerabiles amicos. **T**ēpora si fuerint nubila sol̄ eris. l **E**t dominus dedit vocem suam. mittēdo iudeis terrem. m **A**nte faciem exercitū sui. eo q̄ erant executores diuīne iusticie: h̄ s̄ facerent iniqua voluntate: vt frequenter dicunt̄ est supra in **Isa.** t **M**iere. n **Q**uia. t **M**ie. 30. s̄ multa sunt nimis castra eius. q̄libet enim dicitur exercitū fuit valde magnū in multitudine. o **M**agnus enī dies dñs. s. in ostensione sue vindicē. ideo subditur p **E**t quis sustinebit eum. q. d. p̄pha non poterimus sustinere: t b̄ maxime apparuit in ciuitatis et tēpli destructiōe. primo per chaldeos. scđo p romanos. q **U**negergo. Postq; p̄pheta p̄dixit delatoria: b̄ incipit denunciare consolatoria: et q̄ actus actiūorū sunt in patiente et disposito. t̄o primo inducit populu ad debitā dispositiōē. scđo denunciat diuīna isolatiōē. t̄b̄: **T**elatus ē. **D**ebita xō dispositio ad p̄ceptionē diuīne cōsolationis ē. **V**itas pñie et pñtitiōis: **M**att. v. **B**eatū q̄ lugent q̄m̄ ip̄i consolabunt. ideo dicit in glōna dñi. r **Q**uertimini ad me in toto corde v̄ro. id est veraciter t integraliter. t **I**n ieiunio t̄c. vt carnem affligendo: spūs ad deū eleueſ. t **E**t scindētē corda v̄fa. malas cogitationes rescindēdo. v **E**t non vestimenta vestra. mos erat iudeis in tristitia posuit̄ sua scindere vestimenta: vt ptz̄ l̄ pluriibꝝ loci vete. te. h̄ s̄ parū valer aut nibil: nisi assit sc̄issio cordis mō dico. x **E**t cōuerter. c̄. etiā misericordia ip̄lorādo. y **Q**uita benignū. i effectu. z **E**t misere. c̄. i affectu. b̄ dñi misericordia q̄ miseria alterī cordi accipit ad reuelādū. a **P**atiēs. cōuersio. nē pñcō expectādo. b̄ At mul. mi. c̄tra p̄dignū pñtēdo. c **E**t p̄stabilis. pñcā ee 4 p̄dohādo

Glo.ordi.

Sententiam opto potius q̄ p̄sumo.
a Canite tu. Predicatores et prophetas hortat̄ s̄mo diuin⁹ vt predi-
cent pn̄iaꝝ an̄c̄ veniat hostilis gla-
diꝝ; q̄si supl⁹ vos monui ad pn̄iam
ꝝ p̄ cōmemoratiōnē crudelitatis ho-
stii ꝝ p̄ cōmemoratiōnē mee clemē-
tie; nūc aut̄ iteꝝ t̄ iteꝝ p̄cipioꝝ; Ca-
nite. b Coadiuate senes. Qui
sunt senes solūmodo etate; iubent
adunari vt saltē in extremo vite ter-
mino peniteat. Senes moribꝝ t̄ scie-
tia vt alijs prebeat exemplum t̄ do-
ctrinā. c Suggētes vbera. Kul-
la etas sit que non suertatur; quia
nullus est super terraz; nec infans
vnus diei sine peccato est; qui si nō
tenetur actuali; tenetur originali.

d Inter vestibulū. Duo erāt alta-
ria vnū in templo qd̄ incensi dicīt;
allud in porticu ante forem templi;
qd̄ holocastorum dicitur. vñ dici-
tur: Inter vestibulū t̄ altare in spa-
cio quod ē inter altare incensi; t̄ ho-
lo castoriū altare. e Plorabūt
sacerdotes. M̄l̄ces: quis infirma-
tur t̄ ego non infirmor; quis scāda-
ligatur et ego nō vror; f Eis na-
tiones. Demones: qui dum sumus
impenitentes: dominat̄ t̄ dicūt; vbi
est deus eorum? g Relatus est.
Quasi cuꝝ pdicta sp̄lesſt; ipsiſ ſacerdotes: amauit deoꝝ trā ſuā quā
prius cōtempferat. Allego. Om-
nis anima terra est dñi in qua ſemi-
nat. h Si peperit q̄lq̄a dominuz
offendit. Si ho penitet t̄ dicit; par-
ce domine. celatur domin⁹ terram
ſuam; er dignaf suo alloquo dicens:
Vittā t.f. t̄ v. h Erādit. No-
pulo agente penitentiā intātu par-
cit deꝝ vt eos ſus rēpōſioe dignos
faciat; hoc quotidiē viemus fieri
in ecclia. Ab hoc loco vñq; non
confundet popul⁹ meus in eternū;
pmiſſio eſt bonorū eis qui penite-
tiam egerunt. i Ecce ego. Qui
peccantibus imisi vobis erucaꝝ. l
b.r. per quas omnes; fruges vefre
ſunt vasteat. Jam per penitentiā cō-
uerſus ſum ad clementiam; et eruā
vos ab affyriꝝ; t̄ ſi in bonis perfe-
ueraueritis replebo vos omnibus
bonis. k In gentibus. illis ſez
de q̄bus ſupra; Popul⁹ mult⁹; t̄ for-
tis. l El gētibꝝ. i. demonibꝝ. vnde:
No eſt nobis colluctatio aduersus
e. et ſan. ſz ad. p. et. p.m. h.r.

Ep.6.b
E l Ab aquilone. Iuxta litterā non
aquillo ſed auster ſolēt locutas ad
ducere. No enī ex frigore veniūt ſz
ex calore. h q̄ de affyriꝝ p ſilitu-
dine locutias loquebaꝝ; aquilone
interponit; vt non verā locutā; ſz
affyrios et chaldeos intelligam⁹.
vnde: Ab aquilone exardecet ma-
la ſuper inhabitatores terre.
m Faciem eius. Juxta litterā ſa-
ctū ē hoc de chaldeis tpe Ezechie:
qñ vna nocte. clxxv. milia ab an-
gelo in caſtris ſunt percufſa et ſer-
fecta eſt illa pars caſtrorū que ad
mare ori. respicit. i. ad ſodom am. t̄
poſterior q̄ respicit ad mare q̄ ducit
ad egyptū quoꝝ corpa q̄ igne con-
ſupta t̄ in terrā ſūt redacta qd̄ ſeq̄
de ſetore nō de corpiſ affyriorū; ſz
myſtice eſt intelligendum.

g Cōtra

Johelis La. II

a ſāi aut̄ impoſſibile eſt ſciri: aut̄ diſſicile ideo
curi t̄ agere pn̄iaꝝ. b ſab ira ad mifidiam,
c ſpeccariſ noſtriſ.

t Q̄lis ſcī ſi puertat̄ t̄ ignoſcat; a
a ſ. i.tribuit. b ſ. i. post ſuū flagellū et vindi-
cam. c ſ. remiſſionē peccatorꝝ.
et relinquit poſt ſe bēneſdictioꝝ. b
a ſ. vñ. Immola do ſacrificiū laudis. t. r. a. v. t.
f ſ. acceptra remiſſione offerem⁹.

nem? Hāſtrificiū t̄ libamē dñi
a ſ publice p̄dicare pn̄iaꝝ in eccliaſ.

a deo n̄o. Lānit̄ tuba in ſion; ſā
a ſ bona voluntate oratione operatione.

b ſynodus vel congregationē.

c t̄ificāte ieuniuꝝ; vocate cetūm

a ſ vr qui diſpersus errauit a deo congregarū
in vnum deo placeat. b ſ vr nullus ſit in ea
niſi ſanctus ne paruo fermento tora maſta cor-
rumpar.

congrēgate populū; t̄ ſacrificāte

a ſ. x. eligite. b ſ. nō rā erate ꝝ ſapientia.

b eccliaſ: coadūnate ſenēſ: con-

a ſ q̄bus d̄: Lac porū vobis dedi ne eſcam.

b ſ ex ore infantium t̄ lacrentiū perſe. l.

c gregate pāruulos et ſuggentes

a ſ vr epe ieuniū non ſeruant operi nuptiali ſz
vacante oratione.

vbera. Egrediaſ ſpōſus de cubi ſ

li ſuo; t̄ ſponsa de thalamo ſuo.

a ſ id ē porticu que vefte interiorem domū loc̄

conuentens pn̄ie et confiſſionem.

d Inter vestibulū t̄ altare plora

a ſ qui debēt ſtere cum ſlientibus et alios ad ſte-
cum mouere.

bunt ſacerdotes miniftri domi-

a ſ docet qd̄ ſacerdotes dicere et quō deū deſe-
ant depicari. ſ dimittere peccata.

nī et dīcēnt: Pārce domine par-

a ſ iam tuo; q̄ penitet; prius nō tuus dum pec-
carer. b ſ hereditas mea ifrael.

ce pōpulo tuo: t̄ ne des herēdi-

a ſ ve ſeruāt genibꝝ.

tātē tuā in opprobriū: vt domi-

a ſ que cōparant eruce. l. b. r. q̄ dīcēbat capiu-
ris quare non iuuat vos deus vefter.

f nentur eis nātiones. Quare di-

a ſ id est quare p̄mitit dici a populiſ.

b ſ quem defenſorē purabāt.

cunt i pōpuliſ: vbi eſt dēus eo-

a ſ id est vltū eſt primum t̄ flagellauit deꝝ po-

pulum ſuūz; ſed poſte placatus penitēcia coſu-

pepercit populo ſuo.

r ſ rum: Zelatus eſt dominus ter-

a ſ aiām in qua bonū ſemen ſeminat deus.

rām ſuā: et pepercit populo ſuo.

t ſ non r̄m ad verba ſed ad facta coꝝ.

b Et rēpondit dominus et dīxit

i p̄plo ſuo: Ecce ego mittā vobis

a ſ panē q̄ de celo dēcendit. b ſ ve vetus tri-

ſticia peccatorū frumenti: vini: olei. l. virtutē leu-

cia reperit. ſ q̄ ſeruāt cor hominis.

c ſ quod exhalat̄ ſ. h.

frūmētū: t̄ vinūz t̄ oleū: t̄ reple-

f captiuos.

bimini in eis: t̄ nō dabo vos vñ

a ſ id eſt populum affyriorum habitātē in par-

ibus aquilonis.

k tra opprobriū i gētibꝝ. Et eūm q̄

ab aquilone eſt: procul faciaꝝ a

a ſ si veneſit. b ſ in aliquā gētē dēcētā ſ a deo.

f in qua non habitar ſpūſancus.

vobis: et expellam eūm in tērrā

a ſ que non habet dei noticiam. b ſ cōuerram

ve prime pars eius cadat in mare orientale.

m inuiam et dēſertam. Fāciem ei⁹

a ſ. vñ. Et non dabo vos vñ

b ſ. vñ. Et non dabo vñ ſ. vñ.

c ſ. vñ. Et non dabo vñ ſ. vñ.

d ſ. vñ. Et non dabo vñ ſ. vñ.

e ſ. vñ. Et non dabo vñ ſ. vñ.

f ſ. vñ. Et non dabo vñ ſ. vñ.

g ſ. vñ. Et non dabo vñ ſ. vñ.

h ſ. vñ. Et non dabo vñ ſ. vñ.

i ſ. vñ. Et non dabo vñ ſ. vñ.

j ſ. vñ. Et non dabo vñ ſ. vñ.

k ſ. vñ. Et non dabo vñ ſ. vñ.

l ſ. vñ. Et non dabo vñ ſ. vñ.

m ſ. vñ. Et non dabo vñ ſ. vñ.

n ſ. vñ. Et non dabo vñ ſ. vñ.

o ſ. vñ. Et non dabo vñ ſ. vñ.

p ſ. vñ. Et non dabo vñ ſ. vñ.

q ſ. vñ. Et non dabo vñ ſ. vñ.

r ſ. vñ. Et non dabo vñ ſ. vñ.

s ſ. vñ. Et non dabo vñ ſ. vñ.

t ſ. vñ. Et non dabo vñ ſ. vñ.

u ſ. vñ. Et non dabo vñ ſ. vñ.

v ſ. vñ. Et non dabo vñ ſ. vñ.

w ſ. vñ. Et non dabo vñ ſ. vñ.

x ſ. vñ. Et non dabo vñ ſ. vñ.

y ſ. vñ. Et non dabo vñ ſ. vñ.

z ſ. vñ. Et non dabo vñ ſ. vñ.

aa ſ. vñ. Et non dabo vñ ſ. vñ.

bb ſ. vñ. Et non dabo vñ ſ. vñ.

cc ſ. vñ. Et non dabo vñ ſ. vñ.

dd ſ. vñ. Et non dabo vñ ſ. vñ.

ee ſ. vñ. Et non dabo vñ ſ. vñ.

ff ſ. vñ. Et non dabo vñ ſ. vñ.

gg ſ. vñ. Et non dabo vñ ſ. vñ.

hh ſ. vñ. Et non dabo vñ ſ. vñ.

ii ſ. vñ. Et non dabo vñ ſ. vñ.

jj ſ. vñ. Et non dabo vñ ſ. vñ.

kk ſ. vñ. Et non dabo vñ ſ. vñ.

ll ſ. vñ. Et non dabo vñ ſ. vñ.

mm ſ. vñ. Et non dabo vñ ſ. vñ.

nn ſ. vñ. Et non dabo vñ ſ. vñ.

oo ſ. vñ. Et non dabo vñ ſ. vñ.

pp ſ. vñ. Et non dabo vñ ſ. vñ.

qq ſ. vñ. Et non dabo vñ ſ. vñ.

rr ſ. vñ. Et non dabo vñ ſ. vñ.

ss ſ. vñ. Et non dabo vñ ſ. vñ.

tt ſ. vñ. Et non dabo vñ ſ. vñ.

uu ſ. vñ. Et non dabo vñ ſ. vñ.

vv ſ. vñ. Et non dabo vñ ſ. vñ.

ww ſ. vñ. Et non dabo vñ ſ. vñ.

xx ſ. vñ. Et non dabo vñ ſ. vñ.

yy ſ. vñ. Et non dabo vñ ſ. vñ.

zz ſ. vñ. Et non dabo vñ ſ. vñ.

aa ſ. vñ. Et non dabo vñ ſ. vñ.

bb ſ. vñ. Et non dabo vñ ſ. vñ.

cc ſ. vñ. Et non dabo vñ ſ. vñ.

dd ſ. vñ. Et non dabo vñ ſ. vñ.

ee ſ. vñ. Et non dabo vñ ſ. vñ.

ff ſ. vñ. Et non dabo vñ ſ. vñ.

gg ſ. vñ. Et non dabo vñ ſ. vñ.

hh ſ. vñ. Et non dabo vñ ſ. vñ.

ii ſ. vñ. Et non dabo vñ ſ. vñ.

jj ſ. vñ. Et non dabo vñ ſ. vñ.

kk ſ. vñ. Et non dabo vñ ſ. vñ.

ll ſ. vñ. Et non dabo vñ ſ. vñ.

mm ſ. vñ. Et non dabo vñ ſ. vñ.

nn ſ. vñ. Et non dabo vñ ſ. vñ.

oo ſ. vñ. Et non dabo vñ ſ. vñ.

pp ſ. vñ. Et non dabo vñ ſ. vñ.

qq ſ. vñ. Et non dabo vñ ſ. vñ.

rr ſ. vñ. Et non dabo vñ ſ. vñ.

uu ſ. vñ. Et non dabo vñ ſ. vñ.

vv ſ. vñ. Et non dabo vñ ſ. vñ.

ww ſ. vñ. Et non dabo vñ ſ. vñ.

xx ſ. vñ. Et non dabo vñ ſ. vñ.

yy ſ. vñ. Et non dabo vñ ſ. vñ.

zz ſ. vñ. Et non dabo vñ ſ. vñ.

aa ſ. vñ. Et non dabo vñ ſ. vñ.

bb ſ. vñ. Et non dabo vñ ſ. vñ.

cc ſ. vñ. Et non dabo vñ ſ. vñ.

dd ſ. vñ. Et non dabo vñ ſ. vñ.

ee ſ. vñ. Et non dabo vñ ſ. vñ.

ff ſ. vñ. Et non dabo vñ ſ. vñ.

gg ſ. vñ. Et non dabo vñ ſ. vñ.

hh ſ. vñ. Et non dabo vñ ſ. vñ.

ii ſ. vñ. Et non dabo vñ ſ. vñ.

jj ſ. vñ. Et non dabo vñ ſ. vñ.

kk ſ. vñ. Et non dabo vñ ſ. vñ.

ll ſ. vñ. Et non dabo vñ ſ. vñ.

mm ſ. vñ. Et non dabo vñ ſ. vñ.

nn ſ. vñ. Et non dabo vñ ſ. vñ.

oo ſ. vñ. Et non dabo vñ ſ. v

Glo.ordi.

a Cōtra mare. **P**ystice. In his q̄ ei aperuerunt lanuam p̄ciū ad mare. oren. apud q̄s vīḡ ad extremū vite p̄mane rit assyrius. l. diabolus.
b Mare orientale. **A**bi quoniam sodoma fuit et alie ciuitates q̄ verē sunt in mare qd mortuū dicitur: eo q̄ ibi nulla vīnū aīalia. c Et ascēder. Seruat metaphoā: t̄ in p̄ta sita, p̄uincie sic loqui: q̄ si de locustis t̄ nō hostibus loqui videat: ait enī Hiero. agmen locustarū suo tempore totā indeā texisse: q̄ postea misericordia dei iter vestibulum et altare. i. inter crucis et resurrectionis locuz sacerdotibus et populis clamātib: parce domine parce populo tuo vēto surgēte in mare p̄mum et nonissimū p̄cipitate sunt: t̄ cū acerū mortuarum ex vīdis illoz vtriusq; maris essent refusi: putredo et fetor noī exiūt: t̄ aere corrupto hoībus t̄ iūmētē pestilētiam intulit. **E**t ascendet fetor in eos qui sibi magna p̄mittunt t̄ per superbiam cadūt ne sit ut hō fragilis quāto crescit in virtutib; tanto timet ne cornuat. d Et descendere. **H**ēnum ad litteram matutinus imber est qui tūc venit quando messis seritur. **S**erotinus: qui venit quādo messis debet colligi. **P**ystice matutinus imber est fides: serotinus pfectio operū. **C**el imber matutinū cognitio dei que post fidem datur. **S**erotinus cognitionis eiusdem plenitudo. e Erūca. Que vix mouetur t̄ leni cōtactu conteritur: i quo fortitudo. dei magna t̄ humana fragilitas mōstratur: scilicet per scinphes in egypto que tam parue sūt ut vix cernantur. poterat qđem deus cuncta diluuiō operire vel fulmīcēremare: sed potētiam sua t̄ nostrā fragilitate p̄ hīmō ostendit. **S**i enim hec sunt hoīe fortiora: vnde glorias terra et cinis. f Fortitudo mea magna. **S**cilicet demones qui vītores sunt his qui operantur malum: sicut ille qui decepit achab: et qui saule vexauit huiusmodi torribus: tradidit paulus peccatores in interitum carnis. g Et laudabitis nomen domini. **N**ouatianus t̄ quidaç alii heretici dicunt hominem post peccatum non posse p̄ penitentiā reformati in p̄stīnū statum. hic error plane h̄ destruitur: cum dominū intantū recipit penitētes vt vocet populum suum: t̄ afferat nō cōfundendos: t̄ se in medio eōrū habitaturū: t̄ eos nullum aliū habituros dīm: sed i eu toro corde confusuros qui in tis maneat in eternū. **L**essūda

Jobelis La. II

Nico.de lyra

a Cōnvertā extrema p̄ce ei ad mare. nouis: qd est ad occidente ducit egypti in cuius li torē sunē gaza ascalon azotus ioppe cesarea et alie ciuitates.
b Cōtra mare orientale: t̄ extrema ei ad mare nouissimū. **E**t ascēdet fetor eius t̄ c. q̄ q̄ talia asalia moriunt in magna multitudine: de putrefactione surgit magnus fetor et aeris corruptio: sicut dicit Hiero. se vidisse in illa terra. **E**x hoc ptz q̄ non loquī hic scriptura d̄ erēctu sennacherib ab angelo p̄cessō: vt habetur isti. Reg. xir. quia illa p̄cessio talis fuit q̄ corpora fuerunt incinerata sub vestibus t̄ armis: de talibus aut nō ascēdit fetor. c Quia sup̄be egit. Per hoc arguit alij ad p̄taritz. l. q̄ intelligat de exercitu sennacherib: quia supp̄bia i bruchi et erūca et talibus nō habet locū. **A**d qd dicēdūm q̄ l̄ yl̄tutes t̄ vītia nō sunt i bruchi t̄ talibus. p̄p̄ies sūt tamē loquēdo large sic u agn̄ dicit mānuēt̄: vīp̄les dolosus: t̄ equus recalcitrans t̄ sup̄bus: et hoc modo dicit de cētu lociste: bruchi t̄ aliorū q̄ sup̄be egit. p̄ excessu i corrosione terrenascētū. **C**ōsequēter consolat habitatores terre. d. **N**olite timere animalia et regionis q̄ germiauerūt spe: **a** S crucis vel ad l̄ram. ciosa deserti: q̄ lignū attulit **a** S spūssancrus. b S sermo dei. fructū suum: fīcīs et vīneā de **a** S largitacē. **f** spūsancrus. **g** ecclie. derūt virtutē suaz. **E**t filiū sion et a S post penitentiā qui ante alieni. a S non exultāte et letemini dīo deo in alijs rebus. i. a S dabit. b S christum q̄ vos docebit omnē veritatem. **L**xx. esam. **v** estro: q̄ dedit vobis dōctor rem iūsticie: t̄ descēdere faciet et a S pristinā doctrinā fidei. **f** vīcerē legem. ad vos imbrē matutinū t̄ se a S nouū testamentū. b S benedictionis. rotinū sicut i principio. **E**t i/ b+ a S tāra erit abundāria ut post saturatā et stran mula remaneat i arcis t̄ torcularib: b S frugib: virtutē faciet vos abundare. plēbuntur areē frumento: et a S hācōe magna copia designat ut t̄ alijs possīne hōbere quod ihsī superest. redundābunt torcularia vīno a S p̄ quō annos famē sustinuistis per totū annos duplēcabo fructus. et oleo. **E**t rēddam vobis an/ a S nō patiar perire vīberatē quam p̄urbatioib: animi perdidisti. nos q̄s cōmedit locusta: bru chus et rubigo: et erūca: fortitudo mea magna quam misi i vos. **E**t cōmedet vescētes et a S p̄māsteris in incepto opere. s saturabimini: t̄ laudabitis no men dīi dei vestri: q̄ fecit vo bīscū mirabilia. **E**t nō cōfun det populū meū i sempiternū: n et scietis quia in medio israel ego sum. **E**t ego dominus de/ a S quia pater in filio et filius in patre spiri tūlūcē in vīroq; us vester: et non est amplius: a S et ideo. b S hec quoq̄ p̄mituntur penitentibus. et nō confundetur populū meū p̄ vīnū Esaias: Et videbit oīs caro. s. d. aliz̄er enī nō videbit nisi cōfundat grā spūsancris in eternū. **E**t erit post hec q̄t

egypti: t̄ p̄ hīlūnaq̄ ille cet̄ erūcarū bruchorū et aliorū nō īraret iudeaz: ex quo p̄ma ps haberet aspectum ad extreum angulū iudee. a Et extreum eius vīḡ ad mare nouis. i. magis elongabit a terra vīstra q̄ pars p̄ma. b Et ascēdet fetor eius t̄ c. q̄ q̄ talia asalia moriunt in magna multitudine: de putrefactione surgit magnus fetor et aeris corruptio: sicut dicit Hiero. se vidisse in illa terra. **E**x hoc ptz q̄ non loquī hic scriptura d̄ erēctu sennacherib ab angelo p̄cessō: vt habetur isti. Reg. xir. quia illa p̄cessio talis fuit q̄ corpora fuerunt incinerata sub vestibus t̄ armis: de talibus aut nō ascēdit fetor. c Quia sup̄be egit. Per hoc arguit alij ad p̄taritz. l. q̄ intelligat de exercitu sennacherib: quia supp̄bia i bruchi et erūca et talibus nō habet locū. **A**d qd dicēdūm q̄ l̄ yl̄tutes t̄ vītia nō sunt i bruchi t̄ talibus. p̄p̄ies sūt tamē loquēdo large sic u agn̄ dicit mānuēt̄: vīp̄les dolosus: t̄ equus recalcitrans t̄ sup̄bus: et hoc modo dicit de cētu lociste: bruchi t̄ aliorū q̄ sup̄be egit. p̄ excessu i corrosione terrenascētū. **C**ōsequēter consolat habitatores terre. d. **N**olite timere animalia et regionis q̄ germiauerūt spe: **a** S crucis vel ad l̄ram. ciosa deserti: q̄ lignū attulit **a** S spūssancrus. b S sermo dei. fructū suum: fīcīs et vīneā de **a** S largitacē. **f** spūsancrus. **g** ecclie. derūt virtutē suaz. **E**t filiū sion et a S post penitentiā qui ante alieni. a S non exultāte et letemini dīo deo in alijs rebus. i. a S dabit. b S christum q̄ vos docebit omnē veritatem. **L**xx. esam. **v** estro: q̄ dedit vobis dōctor rem iūsticie: t̄ descēdere faciet et a S pristinā doctrinā fidei. **f** vīcerē legem. ad vos imbrē matutinū t̄ se a S nouū testamentū. b S benedictionis. rotinū sicut i principio. **E**t i/ b+ a S tāra erit abundāria ut post saturatā et stran mula remaneat i arcis t̄ torcularib: b S frugib: virtutē faciet vos abundare. plēbuntur areē frumento: et a S hācōe magna copia designat ut t̄ alijs possīne hōbere quod ihsī superest. redundābunt torcularia vīno a S p̄ quō annos famē sustinuistis per totū annos duplēcabo fructus. et oleo. **E**t rēddam vobis an/ a S nō patiar perire vīberatē quam p̄urbatioib: animi perdidisti. nos q̄s cōmedit locusta: bru chus et rubigo: et erūca: fortitudo mea magna quam misi i vos. **E**t cōmedet vescētes et a S p̄māsteris in incepto opere. s saturabimini: t̄ laudabitis no men dīi dei vestri: q̄ fecit vo bīscū mirabilia. **E**t nō cōfun det populū meū i sempiternū: n et scietis quia in medio israel ego sum. **E**t ego dominus de/ a S quia pater in filio et filius in patre spiri tūlūcē in vīroq; us vester: et non est amplius: a S et ideo. b S hec quoq̄ p̄mituntur penitentibus. et nō confundetur populū meū p̄ vīnū Esaias: Et videbit oīs caro. s. d. aliz̄er enī nō videbit nisi cōfundat grā spūsancris in eternū. **E**t erit post hec q̄t

egypti: t̄ p̄ hīlūnaq̄ ille cet̄ erūcarū bruchorū et aliorū nō īraret iudeaz: ex quo p̄ma ps haberet aspectum ad extreum angulū iudee. a Et extreum eius vīḡ ad mare nouis. i. magis elongabit a terra vīstra q̄ pars p̄ma. b Et ascēdet fetor eius t̄ c. q̄ q̄ talia asalia moriunt in magna multitudine: de putrefactione surgit magnus fetor et aeris corruptio: sicut dicit Hiero. se vidisse in illa terra. **E**x hoc ptz q̄ non loquī hic scriptura d̄ erēctu sennacherib ab angelo p̄cessō: vt habetur isti. Reg. xir. quia illa p̄cessio talis fuit q̄ corpora fuerunt incinerata sub vestibus t̄ armis: de talibus aut nō ascēdit fetor. c Quia sup̄be egit. Per hoc arguit alij ad p̄taritz. l. q̄ intelligat de exercitu sennacherib: quia supp̄bia i bruchi et erūca et talibus nō habet locū. **A**d qd dicēdūm q̄ l̄ yl̄tutes t̄ vītia nō sunt i bruchi t̄ talibus. p̄p̄ies sūt tamē loquēdo large sic u agn̄ dicit mānuēt̄: vīp̄les dolosus: t̄ equus recalcitrans t̄ sup̄bus: et hoc modo dicit de cētu lociste: bruchi t̄ aliorū q̄ sup̄be egit. p̄ excessu i corrosione terrenascētū. **C**ōsequēter consolat habitatores terre. d. **N**olite timere animalia et regionis q̄ germiauerūt spe: **a** S crucis vel ad l̄ram. ciosa deserti: q̄ lignū attulit **a** S spūssancrus. b S sermo dei. fructū suum: fīcīs et vīneā de **a** S largitacē. **f** spūsancrus. **g** ecclie. derūt virtutē suaz. **E**t filiū sion et a S post penitentiā qui ante alieni. a S non exultāte et letemini dīo deo in alijs rebus. i. a S dabit. b S christum q̄ vos docebit omnē veritatem. **L**xx. esam. **v** estro: q̄ dedit vobis dōctor rem iūsticie: t̄ descēdere faciet et a S pristinā doctrinā fidei. **f** vīcerē legem. ad vos imbrē matutinū t̄ se a S nouū testamentū. b S benedictionis. rotinū sicut i principio. **E**t i/ b+ a S tāra erit abundāria ut post saturatā et stran mula remaneat i arcis t̄ torcularib: b S frugib: virtutē faciet vos abundare. plēbuntur areē frumento: et a S hācōe magna copia designat ut t̄ alijs possīne hōbere quod ihsī superest. redundābunt torcularia vīno a S p̄ quō annos famē sustinuistis per totū annos duplēcabo fructus. et oleo. **E**t rēddam vobis an/ a S nō patiar perire vīberatē quam p̄urbatioib: animi perdidisti. nos q̄s cōmedit locusta: bru chus et rubigo: et erūca: fortitudo mea magna quam misi i vos. **E**t cōmedet vescētes et a S p̄māsteris in incepto opere. s saturabimini: t̄ laudabitis no men dīi dei vestri: q̄ fecit vo bīscū mirabilia. **E**t nō cōfun det populū meū i sempiternū: n et scietis quia in medio israel ego sum. **E**t ego dominus de/ a S quia pater in filio et filius in patre spiri tūlūcē in vīroq; us vester: et non est amplius: a S et ideo. b S hec quoq̄ p̄mituntur penitentibus. et nō confundetur populū meū p̄ vīnū Esaias: Et videbit oīs caro. s. d. aliz̄er enī nō videbit nisi cōfundat grā spūsancris in eternū. **E**t erit post hec q̄t

egypti: t̄ p̄ hīlūnaq̄ ille cet̄ erūcarū bruchorū et aliorū nō īraret iudeaz: ex quo p̄ma ps haberet aspectum ad extreum angulū iudee. a Et extreum eius vīḡ ad mare nouis. i. magis elongabit a terra vīstra q̄ pars p̄ma. b Et ascēdet fetor eius t̄ c. q̄ q̄ talia asalia moriunt in magna multitudine: de putrefactione surgit magnus fetor et aeris corruptio: sicut dicit Hiero. se vidisse in illa terra. **E**x hoc ptz q̄ non loquī hic scriptura d̄ erēctu sennacherib ab angelo p̄cessō: vt habetur isti. Reg. xir. quia illa p̄cessio talis fuit q̄ corpora fuerunt incinerata sub vestibus t̄ armis: de talibus aut nō ascēdit fetor. c Quia sup̄be egit. Per hoc arguit alij ad p̄taritz. l. q̄ intelligat de exercitu sennacherib: quia supp̄bia i bruchi et erūca et talibus nō habet locū. **A**d qd dicēdūm q̄ l̄ yl̄tutes t̄ vītia nō sunt i bruchi t̄ talibus. p̄p̄ies sūt tamē loquēdo large sic u agn̄ dicit mānuēt̄: vīp̄les dolosus: t̄ equus recalcitrans t̄ sup̄bus: et hoc modo dicit de cētu lociste: bruchi t̄ aliorū q̄ sup̄be egit. p̄ excessu i corrosione terrenascētū. **C**ōsequēter consolat habitatores terre. d. **N**olite timere animalia et regionis q̄ germiauerūt spe: **a** S crucis vel ad l̄ram. ciosa deserti: q̄ lignū attulit **a** S spūssancrus. b S sermo dei. fructū suum: fīcīs et vīneā de **a** S largitacē. **f** spūsancrus. **g** ecclie. derūt virtutē suaz. **E**t filiū sion et a S post penitentiā qui ante alieni. a S non exultāte et letemini dīo deo in alijs rebus. i. a S dabit. b S christum q̄ vos docebit omnē veritatem. **L**xx. esam. **v** estro: q̄ dedit vobis dōctor rem iūsticie: t̄ descēdere faciet et a S pristinā doctrinā fidei. **f** vīcerē legem. ad vos imbrē matutinū t̄ se a S nouū testamentū. b S benedictionis. rotinū sicut i principio. **E**t i/ b+ a S tāra erit abundāria ut post saturatā et stran mula remaneat i arcis t̄ torcularib: b S frugib: virtutē faciet vos abundare. plēbuntur areē frumento: et a S hācōe magna copia designat ut t̄ alijs possīne hōbere quod ihsī superest. redundābunt torcularia vīno a S p̄ quō annos famē sustinuistis per totū annos duplēcabo fructus. et oleo. **E**t rēddam vobis an/ a S nō patiar perire vīberatē quam p̄urbatioib: animi perdidisti. nos q̄s cōmedit locusta: bru chus et rubigo: et erūca: fortitudo mea magna quam misi i vos. **E**t cōmedet vescētes et a S p̄māsteris in incepto opere. s saturabimini: t̄ laudabitis no men dīi dei vestri: q̄ fecit vo bīscū mirabilia. **E**t nō cōfun det populū meū i sempiternū: n et scietis quia in medio israel ego sum. **E**t ego dominus de/ a S quia pater in filio et filius in patre spiri tūlūcē in vīroq; us vester: et non est amplius: a S et ideo. b S hec quoq̄ p̄mituntur penitentibus. et nō confundetur populū meū p̄ vīnū Esaias: Et videbit oīs caro. s. d. aliz̄er enī nō videbit nisi cōfundat grā spūsancris in eternū. **E**t erit post hec q̄t

egypti: t̄ p̄ hīlūnaq̄ ille cet̄ erūcarū bruchorū et aliorū nō īraret iudeaz: ex quo p̄ma ps haberet aspectum ad extreum angulū iudee. a Et extreum eius vīḡ ad mare nouis. i. magis elongabit a terra vīstra q̄ pars p̄ma. b Et ascēdet fetor eius t̄ c. q̄ q̄ talia asalia moriunt in magna multitudine: de putrefactione surgit magnus fetor et aeris corruptio: sicut dicit Hiero. se vidisse in illa terra. **E**x hoc ptz q̄ non loquī hic scriptura d̄ erēctu sennacherib ab angelo p̄cessō: vt habetur isti. Reg. xir. quia illa p̄cessio talis fuit q̄ corpora fuerunt incinerata sub vestibus t̄ armis: de talibus aut nō ascēdit fetor. c Quia sup̄be egit. Per hoc arguit alij ad p̄taritz. l. q̄ intelligat de exercitu sennacherib: quia supp̄bia i bruchi et erūca et talibus nō habet locū. **A**d qd dicēdūm q̄ l̄ yl̄tutes t̄ vītia nō sunt i bruchi t̄ talibus. p̄p̄ies sūt tamē loquēdo large sic u agn̄ dicit mānuēt̄: vīp̄les dolosus: t̄ equus recalcitrans t̄ sup̄bus: et hoc modo dicit de cētu lociste: bruchi t̄ aliorū q̄ sup̄be egit. p̄ excessu i corrosione terrenascētū. **C**ōsequēter consolat habitatores terre. d. **N**olite timere animalia et regionis q̄ germiauerūt spe: **a** S crucis vel ad l̄ram. ciosa deserti: q̄ lignū attulit **a** S spūssancrus. b S sermo dei. fructū suum: fīcīs et vīneā de **a** S largitacē. **f** spūsancrus. **g** ecclie. derūt virtutē suaz. **E**t filiū sion et a S post penitentiā qui ante alieni. a S non exultāte et letemini dīo deo in alijs rebus. i. a S dabit. b S christum q̄ vos docebit omnē veritatem. **L**xx. esam. **v** estro: q̄ dedit vobis dōctor rem iūsticie: t̄ descēdere faciet et a S pristinā doctrinā fidei. **f** vīcerē legem. ad vos imbrē matutinū t̄ se a S nouū testamentū. b S benedictionis. rotinū sicut i principio. **E**t i/ b+ a S tāra erit abundāria ut post saturatā et stran mula remaneat i arcis t̄ torcularib: b S frugib: virtutē faciet vos abundare. plēbuntur areē frumento: et a S hācōe magna copia designat ut t̄ alijs possīne hōbere quod ihsī superest. redundābunt torcularia vīno a S p̄ quō annos famē sustinuistis per totū annos duplēcabo fructus. et oleo. **E**t rēddam vobis an/ a S nō patiar perire vīberatē quam p̄urbatioib: animi perdidisti. nos q̄s cōmedit locusta: bru chus et rubigo: et erūca: fortitudo mea magna quam misi i vos. **E**t cōmedet vescētes et a S p̄māsteris in incepto opere. s saturabimini: t̄ laudabitis no men dīi dei vestri: q̄ fecit vo bīscū mirabilia. **E**t nō cōfun det populū meū i sempiternū: n et scietis quia in medio israel ego sum. **E**t ego dominus de/ a S quia pater in filio et filius in patre spiri tūlūcē in vīroq; us vester: et non est amplius: a S et ideo. b S hec quoq̄ p̄mituntur penitentibus. et nō confundetur populū meū p̄ vīnū Esaias: Et videbit oīs caro. s. d. aliz̄er enī nō videbit nisi cōfundat grā spūsancris in eternū. **E**t erit post hec q̄t

egypti: t̄ p̄ hīlūnaq̄ ille cet̄ erūcarū bruchorū et aliorū nō īraret iudeaz: ex quo p̄ma ps haberet aspectum ad extreum angulū iudee. a Et extreum eius vīḡ ad mare nouis. i. magis elongabit a terra vīstra q̄ pars p̄ma. b Et ascēdet fetor eius t̄ c. q̄ q̄ talia asalia moriunt in magna multitudine: de putrefactione surgit magnus fetor et aeris corruptio: sicut dicit Hiero. se vidisse in illa terra. **E**x hoc ptz q̄ non loquī hic scriptura d̄ erēctu sennacherib ab angelo p̄cessō: vt habetur isti. Reg. xir. quia illa p̄cessio talis fuit q̄ corpora fuerunt incinerata sub vestibus t̄ armis: de talibus aut nō ascēdit fetor. c Quia sup̄be egit. Per hoc arguit alij ad p̄taritz. l. q̄ intelligat de exercitu sennacherib: quia supp̄bia i bruchi et erūca et talibus nō habet locū. **A**d qd dicēdūm q̄ l̄ yl̄tutes t̄ vītia nō sunt i bruchi t̄ talibus. p̄p̄ies sūt tamē loquēdo large sic u agn̄ dicit mānuēt̄: vīp̄les dolosus: t̄ equus recalcitrans t̄ sup̄bus: et hoc modo dicit de cētu lociste: bruchi t̄ aliorū q̄ sup̄be egit. p̄ excessu i corrosione terrenascētū. **C**ōsequēter consolat habitatores terre. d. **N**olite timere animalia et regionis q̄ germiauerūt spe: **a** S crucis vel ad l̄ram. ciosa deserti: q̄ lignū attulit **a** S spūssancrus. b S sermo dei. fructū suum: fīcīs et vīneā de **a** S largitacē. **f** spūsancrus. **g** ecclie. derūt virtutē suaz. **E**t filiū sion et a S post penitentiā qui ante alieni. a S non exultāte et letemini dīo deo in alijs rebus. i. a S dabit. b S christum q̄ vos docebit omnē veritatem. **L**xx. esam. **v** estro: q̄ dedit vobis dōctor rem iūsticie: t̄ descēdere faciet et a S pristinā doctrinā fidei. **f** vīcerē legem. ad vos imbrē matutinū t̄ se a S nouū testamentū. b S benedictionis. rotinū sicut i principio. **E**t i/ b+ a S tāra erit abundāria ut post saturatā et stran mula remaneat i arcis t̄ torcularib: b S frugib: virtutē faciet vos abundare. plēbuntur areē frumento: et a S hācōe magna copia designat ut t̄ alijs possīne hōbere quod ihsī superest. redundābunt torcularia vīno a S p̄ quō annos famē sustinuistis per totū annos duplēcabo fructus. et oleo. **E**t rēddam vobis an/ a S nō patiar perire vīberatē quam p̄urbatioib: animi perdidisti. nos q̄s cōmedit locusta: bru chus et rubigo: et erūca: fortitudo mea magna quam misi i vos. **E**t cōmedet vescētes et a S p̄māsteris in incepto opere. s saturabimini: t̄ laudabitis no men dīi dei vestri: q̄ fecit vo bīscū mirabilia. **E**t nō cōfun det populū meū i sempiternū: n et scietis quia in medio israel ego sum. **E**t ego dominus de/ a S quia pater in filio et filius in patre spiri tūlūcē in vīroq; us vester: et non est amplius: a S et ideo. b S hec quoq̄ p̄mituntur penitentibus. et nō confundetur populū meū p̄ vīnū Esaias: Et videbit oīs caro. s. d. aliz̄er enī nō videbit nisi cōfundat grā spūsancris in eternū. **E**t erit post hec q̄t

egypti: t̄ p̄ hīlūnaq̄ ille cet̄ erūcarū bruchorū et aliorū nō īraret iudeaz: ex quo p̄ma ps haberet aspectum ad extreum angulū iudee. a Et extreum eius vīḡ ad mare nouis. i. magis elongabit a terra vīstra q̄ pars p̄ma. b Et ascēdet fetor eius t̄ c. q̄ q̄ talia asalia moriunt in magna multitudine: de putrefactione surgit magnus fetor et aeris corruptio: sicut dicit Hiero. se vidisse in illa terra. **E**x hoc ptz q̄ non loquī hic scriptura d̄ erēctu sennacherib ab angelo p̄cessō: vt habetur isti. Reg. xir. quia illa p̄cessio talis fuit q̄ corpora fuerunt incinerata sub vestibus t̄ armis: de talibus aut nō ascēdit fetor. c Quia sup̄be egit. Per hoc arguit alij ad p̄taritz. l. q̄ intelligat de exercitu sennacherib: quia supp̄bia i bruchi et erūca et talibus nō habet locū. **A**d qd dicēdūm q̄ l̄ yl̄tutes t̄ vītia nō sunt i bruchi t̄ talibus. p̄p̄ies sūt tamē loquēdo large sic u agn̄ dicit mānuēt̄: vīp̄les dolosus: t̄ equus recalcitrans t̄ sup̄bus: et hoc modo dicit de cētu lociste: bruchi t̄ aliorū q̄ sup̄be egit. p̄ excessu i corrosione terrenascētū. **C**ōsequēter consolat habitatores terre. d. **N**olite timere animalia et regionis q̄ germiauerūt spe: **a** S crucis vel ad l̄ram. ciosa deserti: q̄ lignū attulit **a** S spūssancrus. b S sermo dei. fructū suum: fīcīs et vīneā de **a** S largitacē. **f** spūsancrus. **g** ecclie. derūt virtutē suaz. **E**t filiū sion et a S post penitentiā qui ante alieni. a S non exultāte et letemini dīo deo in alijs rebus. i. a S dabit. b S christum q̄ vos docebit omnē veritatem. **L**xx. esam. **v** estro: q̄ dedit vobis dōctor rem iūsticie: t̄ descēdere faciet et a S pristinā doctrinā fidei. **f** vīcerē legem. ad vos imbrē matutinū t̄ se a S nouū testamentū. b S benedictionis. rotinū sicut i principio. **E**t i/ b+ a S tāra erit abundāria ut post saturatā et stran mula remaneat i arcis t̄ torcularib: b S frugib: virtutē faciet vos abundare. plēbuntur areē frumento: et a S hācōe magna copia designat ut t̄ alijs possīne hōbere quod ihsī superest. redund

Go.ordi. Jobelis La. II

Essundā spi. **N**oc factū ē i die p̄tēcōstes. **A**hi petrus:
Act. 2.c **N**eçqz enī hi ebrij sūt cū sit ho. d. t. h. b ē qđ p̄tobel p̄phaz
dictū ē. **E**ssundā spiritū. m. **E**ssundā largitatem designat
mūneris q̄ nō i paucos vt in vete. testa. sed i oēs credētes
Rom. 10.c sūt dona sp̄us: t̄ in oēm. c. qr nō ē distinctio iudei t̄ greci:
omnes q̄ credūt vnum sūnt in xp̄o.

Ecclesia sp. i.m. Qui se dicit in spiritu sancto: non credit in spiritu sancto: non habet claros oculos ut videat salutare dei. **A**nno baptizati a Joanne in nomine nostre vestitae, id est die 13 Iulii anno 1572 audimus iterum baptizatum: uno verso baptizatum accipit: quod sine spiritu sancto et mysterio trinitatis, quodcumque in una et altera persona accipit, inspectum est. **E**cclisia sp. i.m. Cum per hoc tempore quod passus dominus haec apophthegmata expletarum dixerit: videndum est quod ea quae sequuntur predictam conuenienter coaptari possint. Cum enim precessisset a principio apostolie communio quam fecerit de peccatis populo: et post combinationem cōmonitionis ad priuatum: et post cōmonitionem stat memoratio primorum quod datum est deo in futuro: videtur postulatio ordinis quod in medio interponatur dominus his quae facta sunt tempore resurrectionis quod data eritiam sunt in primis suae. **D**icit autem quodcumque ea que in ultimo tempore generaliter promissa sunt: nunc ex parte coplerit: et quod priuatus futurorum: in primo aduentu apostoli sentientiam: quoddam priuatum mirabilium explicationes cōmemorat tamquam petrus. **C**um alij apostoli: ut donec veniat quod precium est: id quod ex parte precessit secundum. **Q**uidam dicit enim apostolice pluetudinis ut quodcumque viderint utile audiendum: et non repugnare presentibus: sed testimonio eius alterius temporis confirmet: non ut audiendum abutantur simplicitate et imperititia: sicut metis porphyrii: sed iuxta apostolum predicat oportune importunantes et sequentes regulam apostolicae quodcumque iudicent in ultimo tempore sibi carnalis reprobationem: spiritualiter in primo aduentu domini dicunt enim completum. **b** *Iuuenes vestri, vel iuuenies, i. credentes: videntes, i. phantasstellentes, et. S*ed et super illud. **N**on quidem proibunt non videbunt videntes: nisi sola efficiunt salutis gram predicabunt. **D**ata sunt in celo tempore nativitatis quae sunt: et passionis quando sol obscuratur in minima pedem in cruce: vel ne intimebitur. **I**n terra signa dedit que illo moriente solito motu petre scilicet sunt: et monitum. **E**t igne. **t.** spiritu sanctum quem inservios infudit: et quotidie in baptismo illuminat credentes et colligit virtutem lachrymarum accipit: unde quidam apostolus: **Q**uid faciem viri fratres luna non est versa in sanguinem histozum phemiarum et negationis in christum? non testimonium suis laginibus codemna ei super nos et super filios nostros refectionis: qui est magnus credent et omnibus reprobus horribilis: astatetur in tenebras et luna in sanguinem in cruce: vel istud restat faciendum adeo magna et horribilis ut in eo extiterit cōtremiscere. **b** *Quia in mortali* **E**s. 2.8 *ristal relliqua pars urbium, vii: De si-* mini de hierusalim, de qua dicit etiam perire extra hierusalim. **D**icit enim eis mitiua ecclesia: quia uno die credidit et 4.4 tera die quinq[ue] milia: et deinceps **E**s. 1.1 *Esaias: nullus dñs reliq[ue]st nobis se*

a tēffundā spiritū mēū super om̄ a
s agab⁹ pphēcātū ī esca: r̄ i antiochia pphē
re plurimi z q̄t̄rō filie philippi euangeliste pro-
phētauerūt. s q̄ maioris meriti. s post nō statim
nem carnē: et prophetabunt filij b
a s q̄ minorē. b s puccoris eratis. s senex
erat Paul⁹: q̄n dicitū ē ei: Trāsi in macedoniam.
vestri et filiē vestri. Sēdē vestri
a s q̄ vincunt malignū. s iuvens erat paul⁹: q̄n
in via cecatus: z postea i ecclasi face⁹ raptus est in
paradisum et audiuīt arcana verba.
b somnia somniabunt: et iuuēnes d
a s qui adhuc spiritū timorū habent quem perse-
era charitas foras amittit.
c vestri visiones videbunt. Sēd et e
sup er seruos meos et ancillas in
refusatarus a mortuis.
diebus illis effundaz spiritū me-
signa.
d um: et dabo prodigia in celo: et f+
a s quādo iam mortuo christo apertum est lac⁹ z
cōtra naturam sanguis et aqua pfluit vñ: Qua-
re ergo rubrum est indumentum eum.
b s hic ignis in credentibus haber lumen i incre-
dulis tenebris que dicuntur vapor fumi.
e in terra sanguinem: et ignēm et g
vaporem fumi. Sol queret in te i
a s nō q̄ mutar⁹ i tenebris: sed q̄ mūdo induxit
tenebras. b s hoc z si euangeliste non memorant
en ad litterā factum esse credimus.
f nebras z lūna i sanguinē: anteq̄z k
g veniat dies dñi magnus et hor- m
ribilis. f Et erit omnis qui iuoca n
a s credendo z opando qđ pfectoz est qui corde
credūt et ore cōfiteruntur z ope implent: alioqñ nō
oīs qui dicit dñi. b. i. i. r. e.
uerit nomen domini saluus erit:
b quia in monte sion z in hierusalē q

s. q̄ passus iste sit ad t̄s xp̄i referendus. r fm b pars ista in dn/ as diuidit: qr primo ponit ld qd̄ iam ī implentū ī aduentū xp̄i pmo, sedo qd̄ restat implendū in aduentū eius scđo. ibi: Et dabo pdglia, Circa primū sciendū q̄ hanc l̄am allegat Petr^r apls Act. vii. tā q̄ implerā ad l̄az ī missione sp̄issanci die pentecostes sup aplos altosq̄ credentes in signo vīsibili: ppter quod non est exponenda aliter ad litterā a catholicis vt videt: et fm hoc dicit: Et erit post hec. s. post tēp̄is vere, testamētū a Effundam spirituū meū sup omnē car- nem. quod exponit Ia. Sa. sic. i. sup oēm hominē: cuius erat cor tenerū ad modū carnis. i. non obstinari in peccatis: et fm hoc dicit Ezech. xxvi. Auferam cor lapideum de carne vestra: et dabo vobis cor carneū. i. p̄ denotionē dispositum ad gratiam sp̄issanci: et talia erāt apostolorum aliorūq̄ discipulorū corda. v. El aliter pōt̄ dicit: Super omnē carnem. i. sup iudeos & gentiles indiferenter fm q̄ habet Act. x. propter quod dicitur ad Rom. x. Non est distinctio indei et greci: nam idem do minus omnium diues in omnes qui invocant eum. abundanter dando eis spiritū sanctum. b Et prophetabunt filij vestri & filie vestre. id est indiferenter dabitur spiritū sanctus vtricq; sexui, vnde et in die pentecostes inter apostolos erant mulieres fm q̄ dicit Act. i. v. Erant pse- uerantes vnamimter in oratione cum mulierib^r et maria matre iesu: et statim subdi- tur de sp̄issanci descelui. Et dum cōpōlē- tur dies pentecostes v. et Act. xi. dicit: Erant autē philippo quattuor filie virgines, pp̄hetates. c Et iuuenes vestri. i. hominib^r eniūslibet eratis dabis sp̄us p̄phetie. d Hōnia somniabūt tē. i. rene- lationes diuinās in sonnis habebūt: ad quas aīa est magis tunc disposita: ppter abstractionē ab exteriorib⁹ sensibus: vt plenius dixi in principio libri psalmorū. e Sed & sup seruos meos. In primitua ēnī ecclīa oībus baptizatis dabis sp̄issanciū ī signo vīsibili p̄ impositionē manū aploꝝ: vt habet Act. viii. et in pluribus alijs locis: t̄ adhuc omnibus baptizatis: nisi obicem ponant datur gratia spiritū sancti: licet non ī signo vīsibili. f Et dabo. Nīc sequēter ponit qd̄ restat adimplendū circa scđm christi aduentum. Aliqui tamē exponunt tanq̄ implerū in primo aduentū: sed non videtur mibi q̄ littera bene cōcordet: ppter quod reducendū est magis ad tēp̄is secūdū aduentus. Circa qd̄ sciendū q̄ xp̄o ascēdēte ī celū angelī apparetēs dēnūciauerunt eis aduentū ad iudiciū: dicentes Act. i. v. Hic iesus qui assumptus est a vobis in celū sic veniet sez ad iudiciū: vt expo- nunt omnes doctores facti. Datio vo sp̄issanci ī signo vīsibili fuit manifestatio christi ad dexterā patrī glorificati: fm q̄ dī Job. vi. Nō dū enī erat sp̄us datus: qr̄ iesus nō dum erat glorificat^r. t̄ vobis sicut angeli christo ascēdente dēnūciauerūt aduentū ei^r ad iudiciū: sic Iobel, pp̄heta dēnūciās futurā missiōnē sp̄issanci ī signo vī- sibili: statim dēnūciāt tempus futuri iudiciū: et dīniditū ī duas partes: quia primo ponunt signa p̄cedētia iudiciū. secūdū iudiciū exercitū. ibi: Quia ecce. Circa p̄mū dī: Et dabo p̄digia tē. Ita sūt terribilia signa aduentū iudiciū p̄cedētia: put exp̄sī dī de ipis Mat. xxiiij. et Marci. xiiij. et Luc. xxi. Erunt signa ī sole & luna & stellis tē. g Sanguinē: qr̄ aī aduentū xp̄i ad iudiciū erit p̄fēctio antīxp̄i qua effundet sanguis innocentium. h Ignēs. p̄sagra- tionis p̄cedētia aduentū iudiciū. i Sol sueret ī tenebras. nō fm rem: sed apparetia: qr̄ abscondeſ eius lumen. k Et luna ī sanguine, silitr fm apparetia: sicut cum patit eclipsis rubea videſ. l Anteq̄ ve. dies dñi. i. sui iudiciū. m Magnū: quia omnes ibi cōparebūt. n Et horribilis. s. p̄cētōrib⁹ & īmīp̄is Act. ii. Petrus sic allegat: Et manifestus: qr̄ tūc manifesta erit abscondita cordis nr̄i. o Et erit: non tpe iudiciū. s. aī. prophe- enim frequēter de vno tpe transiit ad alind. p̄ Ois qd̄ iū. no. dñi. fm q̄ dī ad Ro. x. Corde enī credit ad iusticiā: ore aī fessio- fit ad salutē. q Quia ī mōte sion et ī hierusalē erit salua. ibi enī saluator nr̄ op̄ar̄ ī salutē q̄ suā p̄dicationem et bñdictiā passio- nē. P̄t̄

Glo.ordi.

Jobelis

La. III

Moraliter

Gnus: et quibus sint multa militia: dicit residuos: et qui reliquias vocari a deo: quod pauci sunt vocati ad copationem eorum: qui in infide litare remanserunt. **A**llegori. principium eorum qui saluati sunt: est is per lucum et visione pacis. **N**idendum est ut huius oia per tropologiam ad tempus passionis et resurrectionis referantur: sic petrus et paulus retulerunt. **M**ezz enihi potest ut superius tempore passionis: et qui sequuntur intelligamus: die iudiciorum: cum inferiora superioribus connectentur: et uno tempore electa perpetrari: per huius ois sequitur: **Q**uia ecce in diebus illis tecum.

Qui saluato fuerit facta in sion et hierusalem appropinquate die iudiciorum: indeos qui christi infidelitate fuerint captiui privati predictis libera et enoch: summa fiducia sic ois isti saluati fiet: non tamen duabus: sed etiam de decem tribubus. **E**t cum huius splendoris fuerit: gregabo omnes gentes: et deducam eas in valle iaphat et disceptas motis olieri: delcelur sit dominus ad iudicium quod fruorium: et quod non in spacio bini aeris sedebit in locum motis olieri ex quo ascenderit: et sicut Jobes chrysostomus dicit angelus deferet an eum signum crucis. Iaphat autem interptat in iudicium dominum: ad iudicium quod dominus gregabatur non soli iudei qui credere noluerunt sed omnes impie qui ab initio mundi fuerunt. **I**usti vero non descendebant in valle iudiciorum: sed in iudeis eleuabant obviam christi. Postquam predicauero ecclesias vestras et captiuos remissionem: et liberauero eos qui dum existent et qui versantur in ecclesia in quod visio est pacis: gregabo omnes gentes qui credere noluerunt: et illas deducam in valle iaphat. **T**unc sub limib[us] ad inferiora detrahab[us]: ois enim qui per peccato suo iudicatur: in valle ponit qui de iaphat. iudicium datur. **Q**uia enim credit in dominum non iudicabitur: qui non credit in iudicatur etiam damnatus.

Possunt hec oia referri ad assyrios et chaldeos qui in iudicio damnabuntur propter haec mala qui intulerunt iudeis. **Q**ui quis legans immisit a deo ad puniendos iudeos: et in iudeis datur: qui vicerat non virtutis dei: sed sibi attribuebat. Possunt etiam haec verba referri ad hereticos et supbos doctores qui praeceperunt et exemplo dissipaverunt: et ad ritus gentilium deducuntur. **P**redicabo per rū in lupanari ponit: et puerā vendit per vīno: qui videt implicatos luxuria et alijs vitis: et non arguit gratia turpis lucri.

Vico de lira

La. IV

ne. **V**idetur etiam huius referri ad futurū tempus antichristi: quem dominus Iesus interficeret iuxta hierusalem in morte olieri cum magna presebti ad heretici: et sic fidelibus nomine eius in vocibus dicitur modo erit ibi saluatio a persecutoribus ei. **A** Et in residuis: in illis qui decepti ab antichristo fuerint ad christum.

La. II

Moraliter. capitulo expositum est mystice de vastatione ecclesie per culpam: id est sensus capitulo sequenter est exponendum mystice de eius expiatione per penitentiam qui misericordie fieri in antichristi persecutio erit ad purgationem electorum. **S**icut ergo dicitur: **C**anite tuba. **S**ed predicationis deo: qui est iaphat. **C**anite tuba. **S**ed in sion: et in ecclesia: et quod sit predicandum subditur: **I**nterrogatur: **Q**uia venit dies dominus: et puniendi: et tempus antichristi qui in dicta purgatione erit eius instrumentum: nam de ita potest et bonus et hoīus malis voluntatis: ut ad bonum ut se uincit tyranno ad gliaz martyrum. **N**on quasi mane expassus tempus: qui velociter videtur ab oriente in occidente: et sic erit aduentus exercitus antichristi. **O**stendit sibi et non fuit: quod nūc talis persecutio fuit. **P**ropterea facie eius ligato. **V**ero huius est numerus antichristi. **Q**uod post eum versus alii: non post antichristi mortem erit ignis conflagracionis elementorum. **R**espondebat: **Q**uasi horum voluntatis era tempus: non statim: sed erit valde delectabilis annus persecutio antichristi respectu temporis sue persecutio: apud omnes enim iuxta se trans maiora et minora videtur primo elecentur. **T**unc hec est q[uod] effugiat eum. **H**yphbole est: quia pauci effugient eius manum. **V**erum quasi aspectus eius tempus: non antichristus et exercitus erit valde terribilis in aspectu et velociter in discursu. **Y**et sic sonit flama ignis tempus: qui sic stipula non potest resistere flammam: sic nec fideles antichristi violenter per corporalem defensionem: sed tamen per patientie virtutem. **E**t virtus uis suis gradientur tempus: quod satellites antichristi in malis suis prosperabunt. **S**ed quoniam pena cominata aliqui per prius tollit ultimum: id est subditur: **Q**uod ergo in toto corde tempus. **E**t quoniam dominus per repetitatem tranquillum facit et post lachymationem et letitiam gaudium et exultationem infundit ut dicitur: **L**obus. **V**ero ideo finita tribulatione

latrone antichristi vel cuiuslibet alteri tyranni persequentes ecclesiam potest dici quod postea subditur: quod **T**zelar est dominus trahens suam. **E**t percepit populo suo non circa dignum est eius punitio. **R**espondebat: **E**t dixit populo suo tempus: qui significat diuine solatios quod datur fidelibus per persecutio.

Sed non dabo vos tempus: quod uerum est singulariter per persecutio antichristi futura: quod illa non erit alia. **T**unc cum quod tempus dia bolus: fuit illi spiritus. **A**bi aglone paradoxum ois malum: vel per intelligentiam antichristi in quo erit diabolus. **P**rocul faciat a vobis eos in infernum retrudendo. **R**espondebat: **F**aciens enim tempus quod significat infernum. **B**ut ascendet se. **T**empus: ipso antichristi et exercitus sui qui per magna precepsu ipso antichristo fulminabatur et corpora fulminata horribiliter fetentur. **E**xulta et leuitu ecclesia. **D**icitur molite timere tempus: vos simplices christiani. **T**u quia germinauerunt spe: clerici. **E**t filie si ex te: vos filii ecclesie. **F**u quia descendit vobis doctricie scilicet helia et enoch. **G**enerat deinceps tempus: doctrinam salutis feram. **H**oc est spiritus pnci. scilicet ecclesie qui tempore vi gebat predicationem apostolorum. **I**Et reddam vobis tempus: quod morte antichristi dabit tempus penitentie deceptis ab ipso. **M**erito. **E**t non subderit populus tempus: nam antichristi persecutio erit ultima. **Q**uod erit tempus habessum tempus mortuorum ois gentes querentes ad proximum. **F**u dabo prodigia in celo tempore: scilicet in aduentu christi ad iudicium venientis.

In causa quod ubi dicitur in postilla. **H**ic sequenter inducit prophetam.

Additio. **J**uris eius nationes non haberunt per prophetam inducit populum ad lamentum per vastationem terre scilicet per quatuor regna predicta et adhuc magis proprie de vastatione scilicet per chaldeos: reo per parum infra de hac vastatione loquens dicit: Prope est dies tenebrarum. Constat autem per vastationes facte per grecos et romanos non ita: p[ro]p[ter]e erant sed satis longe.

In codem capitulo ubi dicitur in postilla. **A** Et hoc patet quod supra dictum est.

Additio. **H**oc quod dicitur hic: Ne dominus prophetavit de vastationibus futuris per quatuor regna superdicta: nam ex vastatione terre per erucam et bruchum sequeretur fames intata per viri israelitici cogebant exire ad alias regiones ad victum querendum: sicut legitur de elimech et noem cum filiis ipsorum: scilicet maalon et chelion. **R**uth primo et sic dominabantur eis nationes et etiam dicebant in populis ubi est deus eorum.

Replica. In secundo capitulo Jobelis ubi dicitur: Canite tuba in sion tempore: quod exponit postillator de lambo per vastationem terre scilicet per quatuor regna monarchica. **S**ed Burgen: eodem modo exponens de chaldeis: de grecis autem et romanis non vult admittere: propter id quod dicit prope esse tempus: quia ut dicit tempus illarum vastationum non potest dici: p[ro]p[ter]e quia multus distans. **S**ed si Burgen: attendisset alios passus sacre scripture: ita viles et temerarias non faceret obiectiōnem. Dicit enim **Isaias**: Prope est ut veniat tempus et dies ceteri non elongabunt de christo qui plus distabat a tempore **Isaias** quam vastatio romanorum et grecorum a tempore Jobelis. **S**icut ergo prophetavit distans dicit: p[ro]p[ter]e sic et illud quod prophetavit est. **La. III**

Quia ecce. **H**oc non ponit iudicium exercitium: cum dicit: et in diebus illis: citio post antichristi persecutio. **D**icitur quod querenter iudicium: iudeos ab antichristo deceptos: qui detecta falsitate ei per beliam et enoch ad proximum seruile querentur. **E**t congregabo omnes gentes: in generali iudicio. **F**u dederat tempus: qui est in morte olieri et hierusalem: non quod ois ibi capiantur: sed quod tempus decesserat ad iudicium: apparebit laetitia sua morte olieri et aliqui erunt in valle iaphat: et alii circa. **G**uod disce: enim eis ibi: iudeos in iudicium meum iustum: quod manifestabunt oib[us] merita et demerita ois: et sic regnum ad electos et reprobos apparebit oibus Christi iudicium esse iustum. **H**oc populus meo et hereditate mea israel. Ita hereditas est universalis ecclesia seu congregatio fidelium a primo Abel in isto usque ad ultimum electum qui in fine mundi nasciturus est: ut dicte Gregorius homilius: vii. **I**Quos disperserunt: captiuando et in exilium mittendo: sicut potissimum per christians per tyrannos in exilium et captivitatem multoties et multipliciter missis.

A terra

Glo.ordi.

Gloria Veritatis tunc. Hoc iudet contra tyrum et sidonem et palestini nos dici arbitratur: et tpe captiuatius iudicant: quoniam vici sunt in deo a romanis populi dei persecuti sunt immo deo in populo. Altionem ergo sanguinis christi et subuersione hierosolimam quod del iudicio accedit et tyrum et sidonem p se accidisse confirmant. Tyrus et sidon ciuitates gemitum: sociates se philisteis habitabunt et palestini sepe affligerunt plumbum de iusto arguer eos dominus. Tyrus est angustia: et ipsi angusti abat plumbum dei. Sidon venatio: et ipsi venabunt plumbum ad mortem. Per tyrum et sidonem possunt intelligi gentes: et maxime romani qui persecuti sunt apostolos et martyres ipsi. Unde dabantur in die iudicio. Per eos qui argenti et aurum tulerunt: significantur heretici qui afferunt argenti de ecclesia diviniti eloquij: aurum spiritualis intelligentie et ad suos erores pertinet: et filios ecclesie vendunt diabolo: et faciunt ethnicos: ut longe sint ab electo per numero. b. Numq d vi. Sic deus in suis vestimentis: passus: et refici destrit: et affligi et pati persecutionem. c Argentum enim. Hoc quod dicitur quod tyrum et sidonum abstulerunt valorem domino dei: narrat historia: quod huius seruit chaldei. In quod vasis cum postea biberet balthasar nepos nabuchodonosor: statim regnum eius a babylongis translatum est ad medos. Et quod post die dñi magni et horribilis hec futura dicuntur quod apostoli in resurrectione domini interpellant: et hebrei in futuris iudicij tempore differunt: magis Romanis scilicet gentium. Quia tyrum et vespalianus capiunt: in deo nomine tenui pluri paciendi facerunt et quod vasa tenui pluri et vniuersa do maria pseveraverunt. Quo etiam tpe filii iuda et hierosolimae non filii: et tribuum quod usque hodie apud medos tenentur venditi sunt filii grecorum: et exterminati sunt finibus suis: et totorum orbis iudaicae captiuitate completi sunt. d Ecce ego. De iherosolimae quod in ultro tpe congregari sunt a deo et reducendi in hierosolimam: et quod dominus tradet manus ipsorum filiorum et filias romanorum ut iudei vindicant eos non vicinius: sed sabei genti loquuntur. Post aduentum suum dominus quidie iactes in errore quod prius stererat in ecclesia suscitatus ad prophetas et reddit doctoribus ecclesie. In quod reddit hereticis vice ut filios quos illi in mysticis erudierant et carnalibus tradidit in manibus principum ecclesie: ut cum ceperint eos vendant sabei: et faciat eum captiuos et ad meliora duceri fuit ecclastie institutio. e Et venit. Hoc ex parte implenum est tpe cyri quod reuersi iudei de captiuitate multos chaldeorum secum adduxerunt: et eos quod sponte se sociaverunt quod etiam eos quos ipsi compulerunt et quod postea viderunt. Sabbathum regio ultra fines ethiopie: de qua regina saba fuit. f Clamate hoc. iudei litteratores dicunt: quod cuius uenerit christus eorum: et aurea hierusalem descendenter de celo: ferre gentes gog et magog uentre sunt contra iudeos in bellis: quas diutius sermo horat ut dimissa agricultura pareret se in bellum contra iudeos: et contrahant secum auxilia omni gentium: quos dominus ad hoc ironice pronunciat: quod non iudei sed ipsi sunt ibi interficiendi. Unde dicit: Ibi dominus faciet occubere robustos tuos o gog et magog. Et melius ad diem iudicij bec referuntur finis tropologiarum: et monet deos suos ut preparant se ad vindicandum et pugnandum contra inimicos. Juxta tropologiam gentes demonum et eos qui quotidie contra ecclesiam pugnant et sub antichristo pugnatur sunt possumus accipere: qui ideo congregantur ut pereant.

g. Colurgae

Jobelis

a. Et terram tecum et terraz plurimi quoniam saraceni duiserunt sibi: et planis inde primi electis et primi occisis. b Et super plumbum tecum acciperetur sibi ptes domum sapientis. c Et post puerum in pista aduertes pulchris suuernibz in virtute naturae. In hebreo autem huius posuerunt puerum per expensis: et accipit huius puerum per pueros in pluribus. Frequenter enim legitur quoniam inuenies christiani ab infidelibus sed videtur ut inde recipi per pecuniam. d Et puerum puellas. e Viderunt puerum per vino. i. ut de piso habent vinum et alla vite necessaria. Scinduntur in quo non soli per istis peccant. Adenabuntur impie in virtute iudicio: s. per alios obstat. ista sunt specialiter exprimitur: quod sunt in natura le amore et copassione: et in oes homines debet esse: illa enim quoniam sunt eiusdem speciei naturalis adiuvent copati: et huiusmodi. xvi. salvator loquens de redemptione ipsorum: et remuneratione iustorum: soli facti metu ne de opibus pietatis et eorum patrionis: quis responsum sunt vineruntur per oblationibus bonis et malis. f Verum. Supradicta denunciavit multiplicatio em in bonis: hic enim denunciat ultionem de inimicis: et dividitur in duas partes: quod primo denunciat ultio: secundum modum plurimum. ibi: Clamat. prima adhuc in duas: quod primo denunciat ultio quod secunda implenda est veteri testamenti secundum in bonis: hic alia tpe noui: sic dictum est. secundum duplicitatem boni. secunda ibi: Clamate. Circa primum secundum et tyrum et sydonum et philistae erat in deo per vicini: quod secundum debet eorum misericordia copati: et tunc fuerunt magis crudelis: quoniam reges assyriorum et chaldeorum invaserunt et exercitauerunt eos: propter quod eorum pernitio fit huiusmodi spalis: cum de ipsa plena dicitur: Et erunt quod mibi et vobis tecum ad te de persecutionem pati in ipso iste ratione aliqui dominorum qui cum malis astigebant: et quod ininde meruissent affligi et captiui: et quod ininde voluntate exequuntur: g. Numq d vi. vos redi. mibi. q. d. n. quod vobis non nocui: sed bene feci. h. Et si vi. finis intentionis viam malam. i. Cito ve. red. ultionem. i. penam debitas. isti enim post captiuitatem in deo per satis cito fuerunt debellati et captiui. k Argentum meum tecum in destructione eius in hierosolimam iudee isti habuerunt precepit. l. Et desiderabilia tecum. ornameta meo cultui deputata. m. Ultionis iudei. ve. ad ornatum loca idolorum. n. Et filios iudei. tecum quod per suam dominum videntur greci: quod per mare portauerunt eos loque. o Ecce ego sum tecum quod fuit impletum tpe Christi: quod dedit letitiam iudeis redendi: et ad huius exequendum missit nuncios et litteras per totum imperium suum: in quod erat loca saltus alii ad quem mercatores greci duxerat ad videntem dicta maccipia. q. Atque tunc re. ve. inferendo vobis simile penam. q. Et videntur sibi uerisimili seruos. r. Et sibi uerisimili ancillas. s. In manibz suis. t. per manum eorum: quod dicit aliud impletum fuisse liberacionem in deo per babylonica captiuitate: quod secundum adduxerunt de babylone plures gentiles: et illos postea videntur hoc non videat uenienter dicitur: quod gentes venerunt cum eis de babylone uenerunt voluntarie saltem per maiori pte: et erant ad indicium querentes: sicut dictum fuit. Esdras. Preterea illi erant babylonum et non tyrum sydonum et phoenicie: de quibus agit hic. At ideo videtur melius dicendum huius fuisse impletum postea tpe machabeorum: quod pugnantes et duces antiachi frequenter eos debellauerunt: et multa maccipia inde videntur iudeis ponitis cedebat dux maritima. t Clamate. Hic ponitis alia virtus impletum tpe noui testamenti: et dicitur aliud quod erit virtus finalis iudicij: s. Ira videat dissolare: quod deus: Sacrificate bellum: sustinete robustos: quod in finali iudicio non congregabuntur gentes ad bellandum: sed per-

Ca. III

Nico. de lyra

a. Et terram tecum et terraz plurimi quoniam saraceni duiserunt sibi: et planis inde primi electis et primi occisis. b Et super plumbum tecum acciperetur sibi ptes domum sapientis. c Et post puerum in pista aduertes pulchris suuernibz in virtute naturae. In hebreo autem huius posuerunt puerum per expensis: et accipit huius puerum per pueros in pluribus. Frequenter enim legitur quoniam inuenies christiani ab infidelibus sed videtur ut inde recipi per pecuniam. d Et puerum puellas. e Viderunt puerum per vino. i. ut de piso habent vinum et alla vite necessaria. Scinduntur in quo non soli per istis peccant. Adenabuntur impie in virtute iudicio: s. per alios obstat. ista sunt specialiter exprimitur: quod sunt in natura le amore et copassione: et in oes homines debet esse: illa enim quoniam sunt eiusdem speciei naturalis adiuvent copati: et huiusmodi. xvi. salvator loquens de redemptione ipsorum: et remuneratione iustorum: soli facti metu ne de opibus pietatis et eorum patrionis: quis responsum sunt vineruntur per oblationibus bonis et malis. f Verum. Supradicta denunciavit multiplicatio em in bonis: hic enim denunciat ultionem de inimicis: et dividitur in duas partes: quod primo denunciat ultio: secundum modum plurimum. ibi: Clamat. prima adhuc in duas: quod primo denunciat ultio quod secunda implenda est veteri testamenti secundum in bonis: hic alia tpe noui: sic dictum est. secundum duplicitatem boni. secunda ibi: Clamate. Circa primum secundum et tyrum et sydonum et philistae erat in deo per vicini: quod primo denunciat ultio quod secunda implenda est veteri testamenti secundum in bonis: hic alia tpe noui: sic dictum est. secundum duplicitatem boni. secunda ibi: Clamate. Circa primum secundum et tyrum et sydonum et philistae erat in deo per vicini: quod primo denunciat ultio quod secunda implenda est veteri testamenti secundum in bonis: hic alia tpe noui: sic dictum est. secundum duplicitatem boni. secunda ibi: Clamate. Circa primum secundum et tyrum et sydonum et philistae erat in deo per vicini: quod primo denunciat ultio quod secunda implenda est veteri testamenti secundum in bonis: hic alia tpe noui: sic dictum est. secundum duplicitatem boni. secunda ibi: Clamate. Circa primum secundum et tyrum et sydonum et philistae erat in deo per vicini: quod primo denunciat ultio quod secunda implenda est veteri testamenti secundum in bonis: hic alia tpe noui: sic dictum est. secundum duplicitatem boni. secunda ibi: Clamate. Circa primum secundum et tyrum et sydonum et philistae erat in deo per vicini: quod primo denunciat ultio quod secunda implenda est veteri testamenti secundum in bonis: hic alia tpe noui: sic dictum est. secundum duplicitatem boni. secunda ibi: Clamate. Circa primum secundum et tyrum et sydonum et philistae erat in deo per vicini: quod primo denunciat ultio quod secunda implenda est veteri testamenti secundum in bonis: hic alia tpe noui: sic dictum est. secundum duplicitatem boni. secunda ibi: Clamate. Circa primum secundum et tyrum et sydonum et philistae erat in deo per vicini: quod primo denunciat ultio quod secunda implenda est veteri testamenti secundum in bonis: hic alia tpe noui: sic dictum est. secundum duplicitatem boni. secunda ibi: Clamate. Circa primum secundum et tyrum et sydonum et philistae erat in deo per vicini: quod primo denunciat ultio quod secunda implenda est veteri testamenti secundum in bonis: hic alia tpe noui: sic dictum est. secundum duplicitatem boni. secunda ibi: Clamate. Circa primum secundum et tyrum et sydonum et philistae erat in deo per vicini: quod primo denunciat ultio quod secunda implenda est veteri testamenti secundum in bonis: hic alia tpe noui: sic dictum est. secundum duplicitatem boni. secunda ibi: Clamate. Circa primum secundum et tyrum et sydonum et philistae erat in deo per vicini: quod primo denunciat ultio quod secunda implenda est veteri testamenti secundum in bonis: hic alia tpe noui: sic dictum est. secundum duplicitatem boni. secunda ibi: Clamate. Circa primum secundum et tyrum et sydonum et philistae erat in deo per vicini: quod primo denunciat ultio quod secunda implenda est veteri testamenti secundum in bonis: hic alia tpe noui: sic dictum est. secundum duplicitatem boni. secunda ibi: Clamate. Circa primum secundum et tyrum et sydonum et philistae erat in deo per vicini: quod primo denunciat ultio quod secunda implenda est veteri testamenti secundum in bonis: hic alia tpe noui: sic dictum est. secundum duplicitatem boni. secunda ibi: Clamate. Circa primum secundum et tyrum et sydonum et philistae erat in deo per vicini: quod primo denunciat ultio quod secunda implenda est veteri testamenti secundum in bonis: hic alia tpe noui: sic dictum est. secundum duplicitatem boni. secunda ibi: Clamate. Circa primum secundum et tyrum et sydonum et philistae erat in deo per vicini: quod primo denunciat ultio quod secunda implenda est veteri testamenti secundum in bonis: hic alia tpe noui: sic dictum est. secundum duplicitatem boni. secunda ibi: Clamate. Circa primum secundum et tyrum et sydonum et philistae erat in deo per vicini: quod primo denunciat ultio quod secunda implenda est veteri testamenti secundum in bonis: hic alia tpe noui: sic dictum est. secundum duplicitatem boni. secunda ibi: Clamate. Circa primum secundum et tyrum et sydonum et philistae erat in deo per vicini: quod primo denunciat ultio quod secunda implenda est veteri testamenti secundum in bonis: hic alia tpe noui: sic dictum est. secundum duplicitatem boni. secunda ibi: Clamate. Circa primum secundum et tyrum et sydonum et philistae erat in deo per vicini: quod primo denunciat ultio quod secunda implenda est veteri testamenti secundum in bonis: hic alia tpe noui: sic dictum est. secundum duplicitatem boni. secunda ibi: Clamate. Circa primum secundum et tyrum et sydonum et philistae erat in deo per vicini: quod primo denunciat ultio quod secunda implenda est veteri testamenti secundum in bonis: hic alia tpe noui: sic dictum est. secundum duplicitatem boni. secunda ibi: Clamate. Circa primum secundum et tyrum et sydonum et philistae erat in deo per vicini: quod primo denunciat ultio quod secunda implenda est veteri testamenti secundum in bonis: hic alia tpe noui: sic dictum est. secundum duplicitatem boni. secunda ibi: Clamate. Circa primum secundum et tyrum et sydonum et philistae erat in deo per vicini: quod primo denunciat ultio quod secunda implenda est veteri testamenti secundum in bonis: hic alia tpe noui: sic dictum est. secundum duplicitatem boni. secunda ibi: Clamate. Circa primum secundum et tyrum et sydonum et philistae erat in deo per vicini: quod primo denunciat ultio quod secunda implenda est veteri testamenti secundum in bonis: hic alia tpe noui: sic dictum est. secundum duplicitatem boni. secunda ibi: Clamate. Circa primum secundum et tyrum et sydonum et philistae erat in deo per vicini: quod primo denunciat ultio quod secunda implenda est veteri testamenti secundum in bonis: hic alia tpe noui: sic dictum est. secundum duplicitatem boni. secunda ibi: Clamate. Circa primum secundum et tyrum et sydonum et philistae erat in deo per vicini: quod primo denunciat ultio quod secunda implenda est veteri testamenti secundum in bonis: hic alia tpe noui: sic dictum est. secundum duplicitatem boni. secunda ibi: Clamate. Circa primum secundum et tyrum et sydonum et philistae erat in deo per vicini: quod primo denunciat ultio quod secunda implenda est veteri testamenti secundum in bonis: hic alia tpe noui: sic dictum est. secundum duplicitatem boni. secunda ibi: Clamate. Circa primum secundum et tyrum et sydonum et philistae erat in deo per vicini: quod primo denunciat ultio quod secunda implenda est veteri testamenti secundum in bonis: hic alia tpe noui: sic dictum est. secundum duplicitatem boni. secunda ibi: Clamate. Circa primum secundum et tyrum et sydonum et philistae erat in deo per vicini: quod primo denunciat ultio quod secunda implenda est veteri testamenti secundum in bonis: hic alia tpe noui: sic dictum est. secundum duplicitatem boni. secunda ibi: Clamate. Circa primum secundum et tyrum et sydonum et philistae erat in deo per vicini: quod primo denunciat ultio quod secunda implenda est veteri testamenti secundum in bonis: hic alia tpe noui: sic dictum est. secundum duplicitatem boni. secunda ibi: Clamate. Circa primum secundum et tyrum et sydonum et philistae erat in deo per vicini: quod primo denunciat ultio quod secunda implenda est veteri testamenti secundum in bonis: hic alia tpe noui: sic dictum est. secundum duplicitatem boni. secunda ibi: Clamate. Circa primum secundum et tyrum et sydonum et philistae erat in deo per vicini: quod primo denunciat ultio quod secunda implenda est veteri testamenti secundum in bonis: hic alia tpe noui: sic dictum est. secundum duplicitatem boni. secunda ibi: Clamate. Circa primum secundum et tyrum et sydonum et philistae erat in deo per vicini: quod primo denunciat ultio quod secunda implenda est veteri testamenti secundum in bonis: hic alia tpe noui: sic dictum est. secundum duplicitatem boni. secunda ibi: Clamate. Circa primum secundum et tyrum et sydonum et philistae erat in deo per vicini: quod primo denunciat ultio quod secunda implenda est veteri testamenti secundum in bonis: hic alia tpe noui: sic dictum est. secundum duplicitatem boni. secunda ibi: Clamate. Circa primum secundum et tyrum et sydonum et philistae erat in deo per vicini: quod primo denunciat ultio quod secunda implenda est veteri testamenti secundum in bonis: hic alia tpe noui: sic dictum est. secundum duplicitatem boni. secunda ibi: Clamate. Circa primum secundum et tyrum et sydonum et philistae erat in deo per vicini: quod primo denunciat ultio quod secunda implenda est veteri testamenti secundum in bonis: hic alia tpe noui: sic dictum est. secundum duplicitatem boni. secunda ibi: Clamate. Circa primum secundum et tyrum et sydonum et philistae erat in deo per vicini: quod primo denunciat ultio quod secunda implenda est veteri testamenti secundum in bonis: hic alia tpe noui: sic dictum est. secundum duplicitatem boni. secunda ibi: Clamate. Circa primum secundum et tyrum et sydonum et philistae erat in deo per vicini: quod primo denunciat ultio quod secunda implenda est veteri testamenti secundum in bonis: hic alia tpe noui: sic dictum est. secundum duplicitatem boni. secunda ibi: Clamate. Circa primum secundum et tyrum et sydonum et philistae erat in deo per vicini: quod primo denunciat ultio quod secunda implenda est veteri testamenti secundum in bonis: hic alia tpe noui: sic dictum est. secundum duplicitatem boni. secunda ibi: Clamate. Circa primum secundum et tyrum et sydonum et philistae erat in deo per vicini: quod primo denunciat ultio quod secunda implenda est veteri testamenti secundum in bonis: hic alia tpe noui: sic dictum est. secundum duplicitatem boni. secunda ibi: Clamate. Circa primum secundum et tyrum et sydonum et philistae erat in deo per vicini: quod primo denunciat ultio quod secunda implenda est veteri testamenti secundum in bonis: hic alia tpe noui: sic dictum est. secundum duplicitatem boni. secunda ibi: Clamate. Circa primum secundum et tyrum et sydonum et philistae erat in deo per vicini: quod primo denunciat ultio quod secunda implenda est veteri testamenti secundum in bonis: hic alia tpe noui: sic dictum est. secundum duplicitatem boni. secunda ibi: Clamate. Circa primum secundum et tyrum et sydonum et philistae erat in deo per vicini: quod primo denunciat ultio quod secunda implenda est veteri testamenti secundum in bonis: hic alia tpe noui: sic dictum est. secundum duplicitatem boni. secunda ibi: Clamate. Circa primum secundum et tyrum et sydonum et philistae erat in deo per vicini: quod primo denunciat ultio quod secunda implenda est veteri testamenti secundum in bonis: hic alia tpe noui: sic dictum est. secundum duplicitatem boni. secunda ibi: Clamate. Circa primum secundum et tyrum et sydonum et philistae erat in deo per vicini: quod primo denunciat ultio quod secunda implenda est veteri testamenti secundum in bonis: hic alia tpe noui: sic dictum est. secundum duplicitatem boni. secunda ibi: Clamate. Circa primum secundum et tyrum et sydonum et philistae erat in deo per vicini: quod primo denunciat ultio quod secunda implenda est veteri testamenti secundum in bonis: hic alia tpe noui: sic dictum est. secundum duplicitatem boni. secunda ibi: Clamate. Circa primum secundum et tyrum et sydonum et philistae erat in deo per vicini: quod primo denunciat ultio quod secunda implenda est veteri testamenti secundum in bonis: hic alia tpe noui: sic dictum est. secundum duplicitatem boni. secunda ibi: Clamate. Circa primum secundum et tyrum et sydonum et philistae erat in deo per vicini: quod primo denunciat ultio quod secunda implenda est veteri testamenti secundum in bonis: hic alia tpe noui: sic dictum est. secundum duplicitatem boni. secunda ibi: Clamate. Circa primum secundum et tyrum et sydonum et philistae erat in deo per vicini: quod primo denunciat ultio quod secunda implenda est veteri testamenti secundum in bonis: hic alia tpe noui: sic dictum est. secundum duplicitatem boni. secunda ibi: Clamate. Circa primum secundum et tyrum et sydonum et philistae erat in deo per vicini: quod primo denunciat ultio quod secunda implenda est veteri testamenti secundum in bonis: hic alia tpe noui: sic dictum est. secundum duplicitatem boni. secunda ibi: Clamate. Circa primum secundum et tyrum et sydonum et philistae erat in deo per vicini: quod primo denunciat ultio quod secunda implenda est veteri testamenti secundum in bonis: hic alia tpe noui: sic dictum est. secundum duplicitatem boni. secunda ibi: Clamate. Circa primum secundum et tyrum et sydonum et philistae erat in deo per vicini: quod primo denunciat ultio quod secunda implenda est veteri testamenti secundum in bonis: hic alia tpe noui: sic dictum est. secundum duplicitatem boni. secunda ibi: Clamate. Circa primum secundum et tyrum et sydonum et philistae erat in deo per vicini: quod primo denunciat ultio quod secunda implenda est veteri testamenti secundum in bonis: hic alia tpe noui: sic dictum est. secundum duplicitatem boni. secunda ibi: Clamate. Circa primum secundum et tyrum et sydonum et philistae erat in deo per vicini: quod primo denunciat ultio quod secunda implenda est veteri testamenti secundum in bonis: hic alia tpe noui: sic dictum est. secundum duplicitatem boni. secunda ibi: Clamate. Circa primum secundum et tyrum et sydonum et philistae erat in deo per vicini: quod primo denunciat ultio quod secunda implenda est veteri testamenti secundum in bonis: hic alia tpe noui: sic dictum est. secundum duplicitatem boni. secunda ibi: Clamate. Circa primum secundum et tyrum et sydonum et philistae erat in deo per vicini: quod primo denunciat ultio quod secunda implenda est veteri testamenti secundum in bonis: hic alia tpe noui: sic dictum est. secundum duplicitatem boni. secunda ibi: Clamate. Circa primum secundum et tyrum et sydonum et philistae erat in deo per vicini: quod primo denunciat ultio quod secunda implenda est veteri testamenti secundum in bonis: hic alia tpe noui: sic dictum est. secundum duplicitatem boni. secunda ibi: Clamate. Circa primum secundum et tyrum et sydonum et philistae erat in deo per vicini: quod primo denunciat ultio quod secunda implenda est veteri testamenti secundum in bonis: hic alia tpe noui: sic dictum est. secundum duplicitatem boni. secunda ibi: Clamate. Circa primum secundum et tyrum et sydonum et philistae erat in deo per vicini: quod primo denunciat ultio quod secunda implenda est veteri testamenti secundum in bonis: hic alia tpe noui: sic dictum est. secundum duplicitatem boni. secunda ibi: Clamate. Circa primum secundum et tyrum et sydonum et philistae erat in deo per vicini: quod primo denunciat ultio quod secunda implenda est veteri testamenti secundum in bonis: hic alia tpe noui: sic dictum est. secundum duplicitatem boni. secunda ibi: Clamate. Circa primum secundum et tyrum et sydonum et philistae erat in deo per vicini: quod primo denunciat ultio quod secunda implenda est veteri testamenti secundum in bonis: hic alia tpe noui: sic dictum est. secundum duplicitatem boni. secunda ibi: Clamate. Circa primum secundum et tyrum et sydonum et philistae erat in deo per vicini: quod primo denunciat ultio quod secunda implenda est veteri testamenti secundum in bonis: hic alia tpe noui: sic dictum est. secundum duplicitatem boni. secunda ibi: Clamate. Circa primum secundum et tyrum et sydonum et philistae erat in deo per vicini: quod primo denunciat ultio quod secunda implenda est veteri testamenti secundum in bonis: hic alia tpe noui: sic dictum est. secundum duplicitatem boni. secunda ibi: Clamate. Circa primum secundum et tyrum et sydonum et philistae erat in deo per vicini: quod primo denunciat ultio quod secunda implenda est veteri testamenti secundum in bonis: hic alia tpe noui: sic dictum est. secundum duplicitatem boni. secunda ibi: Clamate. Circa primum secundum et tyrum et sydonum et philistae erat in deo per vicini: quod primo denunciat ultio quod secunda implenda est veteri testamenti secundum in bonis: hic alia tpe noui: sic dictum est. secundum duplicitatem boni. secunda ibi: Clamate. Circa primum secundum et tyrum et sydonum et philistae erat in deo per vicini: quod primo denunciat ultio quod secunda implenda est veteri testamenti secundum in bonis: hic alia tpe noui: sic dictum est. secundum duplicitatem boni. secunda ibi: Clamate. Circa primum secundum et tyrum et sydonum et philistae erat in deo per vicini: quod primo denunciat ultio quod secunda implenda est veteri testamenti secundum in bonis: hic alia tpe noui: sic dictum est. secundum duplicitatem boni. secunda ibi: Clamate. Circa primum secundum et tyrum et sydonum et philistae erat in deo per vicini: quod primo denunciat ultio quod secunda implenda est veteri testamenti secundum in bonis: hic alia tpe noui: sic dictum est. secundum duplicitatem boni. secunda ibi: Clamate. Circa primum secundum et tyrum et sydonum et philistae erat in deo per vicini: quod primo denunciat ultio quod secunda implenda est veteri testamenti secundum in bonis: hic alia tpe noui: sic dictum est. secundum duplicitatem boni. secunda ibi: Clamate. Circa primum secundum et tyrum et sydonum et philistae erat in deo per vicini: quod primo denunciat ultio quod secunda implenda est veteri testamenti secundum in bonis: hic alia tpe noui: sic dictum est. secundum duplicitatem boni. secunda ibi: Clamate. Circa primum secundum et tyrum et sydonum et philistae erat in deo per vicini: quod primo denunciat ultio quod secunda implenda est veteri testamenti secundum in bonis: hic alia tpe noui: sic dictum est. secundum duplicitatem boni. secunda ibi: Clamate. Circa primum secundum et tyrum et sydonum et philistae erat in deo per vicini: quod primo denunciat ultio quod secunda implenda est veteri testamenti secundum in bonis: hic alia tpe noui: sic dictum est. secundum duplicitatem boni. secunda ibi: Clamate. Circa primum secundum et tyrum et sydonum et philistae erat in deo per vicini: quod primo denunciat ultio quod secunda implenda est veteri testamenti secundum in bonis: hic alia tpe noui: sic dictum est. secundum duplicitatem boni. secunda ibi: Clamate. Circa primum secundum et tyrum et sydonum et philistae erat in deo per vicini: quod primo denunciat ultio quod secunda implenda est veteri testamenti secundum in bonis: hic alia tpe noui: sic dictum est. secundum duplicitatem boni. secunda ibi: Clamate. Circa primum secundum et tyrum et sydonum et philistae erat in deo per vicini: quod primo denunciat ultio quod secunda implenda est veteri testamenti secundum in bonis: hic alia tpe noui: sic dictum est. secundum duplicitatem boni. secunda ibi: Clamate. Circa primum secundum et tyrum et sydonum et philistae erat in deo per vicini: quod primo denunciat ultio quod secunda implenda est veteri testamenti secundum in bonis: hic alia tpe noui: sic dictum est. secundum duplicitatem boni. secunda ibi: Clamate. Circa primum secundum et tyrum et sydonum et philistae erat in deo per vicini: quod primo denunciat ultio quod secunda implenda est veteri testamenti secundum in bonis: hic alia tpe noui: sic dictum est. secundum duplicitatem boni. secunda ibi: Clamate. Circa primum secundum et tyrum et sydonum et philistae erat in deo per vicini: quod primo denunciat ultio quod secunda implenda est veteri testamenti secundum in bonis: hic alia tpe noui: sic dictum est. secundum duplicitatem boni. secunda ibi: Clamate. Circa primum secundum et tyrum et sydonum et philistae erat in deo per vicini: quod primo denunciat ultio quod secunda implenda est veteri testamenti secundum in bonis: hic alia tpe noui: sic dictum est. secundum duplicitatem boni. secunda ibi: Clamate. Circa primum secundum et tyrum et sydonum et philistae erat in deo per vicini: quod primo denunciat ultio quod secunda implenda est veteri testamenti secundum in bonis: hic alia tpe noui: sic dictum est. secundum duplicitatem boni. secunda ibi: Clamate. Circa primum secundum et tyrum et sydonum et philistae erat in deo per vicini: quod primo denunciat ultio quod secunda implenda est veteri testamenti secundum in bonis: hic alia tpe noui: sic dictum est. secundum duplicitatem boni. secunda ibi: Clamate. Circa primum secundum et tyrum et sydonum et philistae erat in deo per vicini: quod primo denunciat ultio quod secunda implenda est veteri testamenti secundum in bonis: hic alia

Glo.ordi.

a **C**onsurgat t. Alij dicunt g̃etes dānadas moneri ut surgat ad iudicium sue dānationis: t̄ ironice monent vi p̄parte ad bellū i q̄ sūt iterficiēti: q̄r consumata ē malitia eoꝝ. Quidā i bo/nū h̄ interptāt: t̄ dicunt g̃etes ascende/re in valle i oſaphat q̄ interptāt iudi/ciū dñi: t̄ ibi sedere dominū ad remu/nerādos bonos qui de circūtu ḡre/gabunt cōtra aduersarios dei: t̄ succi/dent messum hostium t̄ calcabunt eos quia malicia eoz completa est: et in/tin exuberant musta: id est malicia eo/rum ut torcularia capere non possint: t̄ ut sciamus de qua vindemiat lōqui/tur, addit: **M**ultiplicata ē ma, eoz, f/qui q̄ tra dñi cōgregari sunt. **I**udei hoc interptāt de gog t̄ magog: q̄s arbitran̄ post mille annos restitura/bierusalem cōtra populum dei in val/le i oſaphat venturas: t̄ ibi vindemi/andas. b **I**n valle p̄cōfōnis. Gal/lis cōfōnis dicitur sentētia dei qua cōcidet t̄ sepabit electos a reprobis. c **S**ol t̄ luna. In quo die tornēta pe/reuntum sol et cetera sidera non po/terunt inueniri sed retrahēt: fulgorem t̄ severitatem pūntētis aspicere nō au/debat: non q̄ dānanda sint dei iudi/cio: sed q̄ omnis creatura in tornētis aliorum de suo iudicio p̄timescat. vñ: Nam et virtutes celorum mouebun/tur. Adueniēt ō sole oia lumina/ria videbunt minorū a suo splendo/re, vnde dñs: Sol t̄ luna obscurabit t̄ luna non dabit lumen suum: stelle cadent de celo. Ac etiā reprobis oia videbunt obtenebhari. d **E**t dominus de. Cum oia obtenebrazta fuerit. dñs quasi leo de sion, i. de ecclia con/stante ex angelis t̄ boīb: tam excelsa et terribili voce contra reprobos cla/mabit ut cardines celoꝝ t̄ terrap fundamēta quatiāt: t̄ ip̄ seuer⁹ malis: suis erit spes: liberas eos: t̄ dabit eis fortitudinem qui sunt filii israel: con/templante deuz. e **E**t scietis quia. In iudicio scient t̄ qui punient et qui assumentur q̄ dñs habiter in sion t̄ chrosto monte suo: vel in eo qui se dig/num deo habitaculū p̄parauit. Hoc iudei ad fabulam mille annorum refe/runt q̄ putant christū habitaturū in sion t̄ in bierusalē aurea t̄ sanctorum populos cōgregādos ut q̄ in isto secu/lo oppressi sunt ab alijs: in illo imperēt cūctis nationib. f **E**t erit bierusl. Et post diē iudicij bierusl. p̄stas ex an/gelis et hoīb erit absq̄ aliquia cōta/minatio quā p̄t̄ traxit ex cōmītio/ne maloꝝ t̄ alienis, i. diabol⁹ v̄l alioꝝ praua cogitatio: nō repiet viā i iustis habētib⁹ dei pacē. g **E**t erit in die illa. Domino habitātē sion post ascē/sionem ad celos: vel post diēm iudicij montes, i. apostoli et celi p̄dicatores abundabunt suauitate sapientie t̄ di/unī eloqu⁹: et stillabunt ex eis spiri/tuales g̃es: et colles. i. non habentes tantam plenitudinē intelligētē: emi/tent lac: quo nutritur infantia ecclie: et per omnes riuos iude: id ē sup cre/dentes et filios ecclie abundabunt aque, i. spirituales grātie: quia nihil i eis aridum erit. h **D**e domo domi ni egre. Id est p̄imītua ecclie: egre/dit fons baptismatis et doctrine q̄ irrigat corda g̃etiliū que spinis viti/oꝝ. Grum; et

Zohelis La. III

a **S**parate vos ad bellum in iudicio. in gentibus: sanctificate bel/ a **S** ad p̄zilium. lum: suscitāte robustos. Asce/b dant omnes viri bellatores. a **S** perfeci omne studium quo animas fu/as exercebant ad pugnandum pro alijs pre/parent. **L**ociditē aratra vestra in gla/dios et ligōnes vestros in lá/ a **S** nec solū maiores monco: sed etiam infir/mis est simplex et mitis conualescat. ceas: infirmūs dicit: quia for/a **S** ad iudicandum. b **S** de sepulchris. tis ego sum. Erumpite et ve/e **S** ad iudicium dei. b **S** que populum dei nite omnes g̃entes de circui/tu: et congregamini. Ibi o/c **S** o mala generatio. cumbere faciet dominus ro/bustos tuos. Lōnsurgant et h **S** malū semper descendunt. ascēdant gentes in valle io/saphat: quia ibi sedebo ut iu/dicem omnes g̃etes in circui/tu: **S** iudicium sentētia iudicii. **S** o lancei. turauit messis. Venite et de/m **S** ad iudicandū restros persecutores. b **S** p̄ messem matruis t̄ torcularia redūda/tia: consummatio peccatorum: et finis seculi ostenditur. scēndite: quia plēnum est tor/cular: exuberant torcularia: q̄r m̄ltiplicata ē malitia eoꝝ. o **S** et ideo. **S** o. b **S** cōgregamini ad dan/nationem vestram. b **P**opuli plū i valle p̄cisiōis: q̄r p **S** a **S** vindice. b **S** sentētia iudicii dñi. iuxta est diēs domini in val/le concisiōis. **T** Sol et luna ob/tenebrati sunt: et stelle retraxerunt splendorem suum. **E**t dominus de sion rugiet: t̄ de sion hierusalem dabit vocem suā. **E**t mouebuntur celi et terra: et dominus spes populi sui: t̄ **S** o electi. fortitudo filiorū israel. **E**t scie/tis quia ego dominus de⁹ ve/ **S** a **S** in medio electorū mēte celestia cōtemplātium t̄ in culmine virtutum postorū. ster: habitans in sion in mon/te sancto meo. **E**t erit hierusa/lem sancta: et alieni non trāsi/būt per eam amplius. **E**t erit in die illa stillabunt montes dulcedinē: et colles fluent la/cte. **E**t per omnes riuos iuda/ibunt aq̄: t̄ fons de domo dñi egredietur: et irrigabit torrē/

Nico. de lyra

b ad penas t̄ p̄mia recipiēdū: t̄ ido vñdet mihi q̄ p̄ueniētī p̄t̄ expōni de p̄secutiōē antīp̄i: q̄ violētia armōꝝ conabit totalis trāsterre dei cultus ad se. q̄ ad Thessal. vñ/ostēdēs se tāq̄ sit de⁹: t̄ fin b̄ d̄: Clamate hec i ḡtēt̄. i. clamabit̄ vos ministri anti/p̄i t̄ sic erit expōnēdū in sequētibus. a **S**acrificate bellū. i. p̄fimare h̄ colētes dñi. In hebreo habet: **P**reparate bellū: b̄ enī hebraicū hic p̄situs equocū ē ad p̄parare t̄ sanctificare. b **S**uscitate ro/bustos: vt adhērēt̄ antīp̄o. c **C**ōcidi te aratra v̄ra in gladios. i. alias occupatiōnes dimittite et ei adhērete. d **I**nfir/mus dicit t̄c. i. null⁹ se excusat̄ q̄n ei obedi/at in xp̄ianōꝝ p̄secutiōē. e **E**rumpite. i. venite cuꝝ magno ipetu. f **E**cō gregā. ad antīp̄m: et potissime i bierusl v̄bi ostēdet se tanq̄ sit deus. ii. ad Thessal. ij. g **I**bi occum. fa. dñs ro. tuos. iterficiens antīp̄m et maiore partē sibi adherentiū. h **C**onsurgat. **H**ic s̄nr describit̄ mūdi p̄su/matio q̄ sequet̄ dictā p̄secutiōē: t̄ diuidi/tur i duas p̄tes. q̄r p̄mo describit̄ finale iu/dicū: vt addancē aliq̄ q̄. s̄. sunt omissa. et sedo pene t̄ p̄mia. ibi: At scietis. Circa pri/mū d̄: Cōsurgat t̄ ascēdāt gentes. s. de se/pulchris suis p̄ generalē resurrectionem. i **I**n valle i oſaphat. circa enī illū locū erit iudicū: vt p̄dictū est. k **D**icitte sal. i. mitter̄. t̄ hoc d̄r angelis qui erāt executo/ress diuīe iusticie: fin q̄ d̄r Mat. xiiij. De/sis xo plūmatio seculi ē: messores aut̄ sunt angeli. l **O**mni maturauit messis. i. ve/nit ips̄ reddēdī penas t̄ p̄mia p̄ meritis. **T**apo. 148 m **A**venite et de. meū ad iudicū: tunc enī xp̄s vñter⁹ est cuꝝ angelis suis. n **Q**uia plēnu ē torcular. repetitio ē eiusdē ad ma/iorē expressionē: q̄r q̄d significauit p̄ mes/sim h̄ significat p̄ vindemias. o **Q**uia mul. ē mali. eoz. q. d. pena nō ē ampli⁹ dis/ferēda. p **P**pli plū i valle p̄cisiōis. tūc enī fideles plū ab infidelib⁹ sepabūt. q **S**ol t̄ luna obte. sunt. apparēte enī clari/tate iudicis obscurabīt claritas luminū ad plēnitā maioris luminis. r **A**d dñs de sion rugiet. tra impios finaz p̄feren/do. s **A**et de bierusalē dabit vocē suā. iustis dicendo. Avenite b̄ndicti patris mei t̄c. et dicit̄ h̄ de sion et de bierusalē: eo q̄ locus iudicij erit ibi: vt p̄dictū ē. t **E**t mouebūt ce. ad receptionē iustoz. v **E**t terra. ad receptiōē reproborum: q̄r locus gehēne sub terra d̄r esse. x **A**et dñs spes populi sui. q̄r tūc videbit dei popul⁹ q̄ nō est sua spe defraudatus. y **A**et sciet̄. **V**ic/sequenter describunt̄ pene t̄ premia iudi/ciū generale sequētia: t̄ p̄mo p̄mia cuꝝ d̄r: z **A**et sciet̄. vos iusti. 3 **Q**uia ego dñs t̄c. vidētes me facie ad faciē. a **H**abi/tans in sion. sc̄z celestī: de qua dicit Ap̄ls ad Heb. xiiij. Accessistis ad sion montem t̄ ciuitatem dei viventis bierusalē celestem: de qua subdit̄: **A**erit bierusalē sancta. b **A**et alieni non transibūt per eam ampli/us: id est improbi non erunt cōmīxi cum iustis: sicut fuit in bierusalē terrena t̄ militanē ecclesia que est etiam bierusalē: vt dicit̄ in scriptura. c **E**t erit i die illa stil/abunt montes dulcedinē t̄c. per ista itelli/gis suauitas q̄ erit i celesti patria: sicut fr̄e quēt̄ i pluribus locis veteris testamēti ac noui fruitio beata p̄ sensibilia delectabilia metaphorice designat̄. d **E**t fons de domo t̄c. i. plenitudo beatitudinis sig/nata nomie fontis. e **E**t irrigabit torrē/ spinarū. i. illos q̄ i p̄nti vita ad modū spi/narū fuerūt arefacti q̄ carentia delectabili/llū: t̄ hoc

Glo.ordi.

Prologus

Nico.de lyra

Gru: et aculeis malorum cogitationum pugnabat ut ibi ornat flores virtutum ubi prius oriebant puctiones vitorum. a **Egyptus iudea.** Hec etiam iudei referit ad tps qd suum messiam expectat: s melius ad diem iudicium vel resurrectiois referuntur. **Egyptus interpletat** meror vel tenebre vel psequebatur. **Idumea terrena** vel crux. **Qui ergo** sanguinem martyrum fuderunt et terrenis opibus vacauerunt: ppetua damnatio op pumentis: qd tideo h filios ecclie mala operantur et sanguinem eorum decipiendio effundunt. b **Et iudea.** **Indulencia** pessimis et glorie et urbium et q gloria dei cernitur: erit eterna dei habitatio: no in una tribus vel plures generatioes: s in generatioe et gene. i duabus generatioibus eorum q de iudeis vel getibz crediderunt. c **Et mundabo.** **Mundat dominus sanguinem petitorum** in euangelio quem prius ille non mundauerauit: peccatores et inuidos ibi relinquerunt. **Closus enim oia sub peccato:** ut omnium misereretur. **Verba**

Nico.de lyra

liu: et hoc propter xpm. In hebreo autem habebat: Et irrigabit torrente lethum: et per h possit intelligi corpora sanctorum qd tunc erunt incorruptibilia: sic et ligna lethum sunt imputribilia: et h erit q beatitudine aeternae redudabit ad corpora. **Consequenter** agit de penis reproborum tu dicit: a **Egyptus** i defo. erit: et idumea in desertu pditionis. s. infernalibus. et per istas duas gentes intelligunt generaliter omnes peccatores: isti tamen spaliter exprimitur: qd egypci filios israel inique oppresserunt: et eis a q dicta est idumea fratre suu Jacob in nomine psecutus fuit. In causa xodanatiois reproborum exprimitur specialiter pta crudelitas: vt pdictum est: et ideo subdit: **Ideo** eo q inique egerint et subintelligunt in oia alia pta. c **Consequenter** reuertit ad pmum bonorum. dicens: b **Et iudea** et. sicut. s. p. iherusalē et sion metaphorice intelligunt ciuitates celestium: sic h per iudea terra viuentium: sicut p. iher. xxvij. In diebus illis salvabis iuda: ibi p. iudea intelliguntur omnes portantes deum corde et ore opibus etiam sicut atque hebreos: vt ostensum fuit ibidem: sicut p. iudea q iteratam professio: intelligit patria celestis: ubi est lugis professo diuine laudis. p. s. lxxvij. Beati q habitat in domo tua die et. e **In generatioe** et. sine fine. d **Et mundabo** s. et. de cursu coiusti affligunt in presenti: p. qd ab hominibus sensibilia bona attendentibus: qd est maior numerus: sicut illud. Ecce. s. **Huius** infinitus est numerus: reputans deo odiosi et sic iniusti: s in beatitudine celesti declarabit eorum iusticia: et sicut h dicit dominus: Et mundabo sanguinem eorum. t. illos tunc fuisse inuidos ostendam. e **Quos non mundaveram** in presenti vita: hosq; attedentibus tamen insensibilis bona. f **Et dominus** et. celesti ubi clare et ppetuo videbatur: et a sanctis sua voluntate habebat ad fruendum. Ad quam fruitioes nos pertinet: qd cum pte et spissante vivit et regnat in secula seculorum. Amen.

Moraliter.

p. oit. pcessus iudicis finalis i qd non occurrit mihi alia expositio conueniens etiam. ideo ptransc.

In ca. lxx. vbi dicitur i postul. Et posuerunt puerum i postibulo.

Additio. i. hebreo br.

In eodem ubi dicitur i postul. Et idumea i desertu pditionis.

Additio. ii. generalis omnes peccatores ecclesias perturbantes: qd in duo genera dividuntur. Quidam enim eorum psequuntur ecclesias ea violenter opprimendo: qd per egyptum intelliguntur qd filios israel oppreserunt violenter. Alii vero perturbant ecclesias per falsas scripturas perturbatores et tales per idumeam intelliguntur: idumea enim accipit sepe i scriptura per synagogam qd falsas interpretationes singit in sacra

sacra scriptura ad peruertere mysteria christi, p. supra. Et xxvij. ca. in additionibus.

Additio. iii. Sup illud sibi. Et mundabo sanguinem

et quoniam non mundaueraz. **Slo.** Mundat dominus sanguinem peccatorum in euangelio quem plus ille non mundauerat. **Explicit expositio** Nico. de lyra sup Johel. ppham.

Incipit expositio primi plogi in amos prophetam per fratrem Britonem.

O **Nias rex cuius.** Isti pphat tres. plogi pmissi: qd iste pmo eti. qd Hiero. p. dit hmo. **Pomo enim** ponit qd addit ad principale. c. dicit: **O** quas reges. **Principalis** autem tria iudicis tage. pmo tps diuulgationis huius pphetie cu causa efficiete. ibi: **Si** huc tagi tremotus. sedo materia. ibi: **In** eas gentes qd lectio regis. tertius quoniam regis. r. pncipali opere ponit expositionem. ibi: **Et** qd idem ppham. Dicit itaq; **O** quas rex. de qd habet. q. **Paral.** xxvi.

C **Li** dei reli. sol. emulare. i. amaret vel imitaret. **Xsus:** **Emulorū** amat inuidit ac imitatur. **In** opusculo de vo-

cabulis biblie iuuenies exemplum dicitur significatio. **De isto** dicitur. **Paral.** xxvi. **Fecit** qd recens erat i specie domini iuxta oia q fecerat amasias pater ei.

L **Nimio** reli. amor. p. uocat. **Coram** r. legi. q. **Paral.** xxvi. vbi dicitur:

Cum roboratus esset clarus et cor eius. **I** p. in interitum suu: et neglexit dominum deum suum: ingressus templum domini adolere voluit incensu sup altare thymiam. **So-**

lilio. in hoc qd interfecit p. inveniret unum cultum non neglexit dominum: h. dicitur: **Ex** lexit: ppter hoc aut dicit dominus neglexit se qd pceptum non seruavit. vni dicit hic:

K **Contra pceptum legis mos** regis. **U**num. xvii. **T**u et filii tui custodi te sacerdotium vestrum: et omnia qd ad cultum altaris pertinet et intra velu sunt: p. sacerdotes administrabunt: si quis externus accesserit occidet. Item **U**num. j. inuenies sile. **I** **Paralipomenon.** xxvi. **M** **Sacerdotiale officium** psumere conatus es. vnde acharias sacerdos et alijs sacerdotes omnes dicebant ei. q. **Paral.** xxvi. Non est tu officium oia ut adoleas in cunctis domino: sed sacerdotum domini: hoc est filiorum aaron: qui p. secreta sunt ad huiuscmodi ministerium.

N **Ob** eaz rem terremotum regis. vnde **Hiero.** sup. i. **Amos:** **O** quas et acharias qd indebitum sacerdotium sibi videntur pcessus est lepra in fronte: et terremotus factus est magnus p totam iherusalē. **O** **Cul** regis. **terremotus.** p. **A** **charias** ppheta meminit. xij. ca. vbi dicit: **Fugietis** sicut fugistis a facie terremoti in diebus regis iudea. **Slo.** Qui viurpans sacerdotium lepra pcessus est ad cuius impietatem tota terra mota est. q. **Hieroboa** filii ioas. ad differenter hieroboa filii nabath. de quo. lxx. Reg. xij. deinceps. similiter. q. **Paral.** p. et deinceps in multis locis. de hieroboa autem filio ioas legitur. lxx. Reg. xij. **I** **In** eas gentes que lectio comprehendit sunt. j. i. et. ii. legit p. de gaza et de tyro: de edom: de filiis amon: et de pluribus alijs.

Q **Quas** memorauit. s. ibidem cum dicit: **Sug** tribus sceleribus regis. t. **Et** qd idem. p. i. qd dicit ppham dicit ibi qd non parcer sup sceleribus eorum: significat qd cere potuit. **V** **In** sequentibus. s. post tps tactu i qd ppheta erat: qd tangit in titulo: et post combinationem dicit tactu i in principio p. et. **D**ominus de sion rugit regis. **T**u regis. tertio. qd pmo tangit tps. t. **C**onstitutio. **E**tio subiungit: **Sug** tribus sceleribus regis. **T**u regis. tertio. i. ter p. et. **C**onstitutio. **E**tio subiungit: **Sug** tribus sceleribus regis. **T**u regis. **R**are qd intelligi debet qd ad sese mysticum. s. fm. que qd de te-